

INHOUDSOPGAVE

Blz.

Deel 1: Jaarverslag 2009

1. Bericht van het dagelijks bestuur	3
2. Directieverslag en programmaverantwoording	
2.1 Inleiding	4
2.2 Interne ontwikkelingen	4
2.3 Beleidsontwikkeling	5
2.4 Wsw en WWB	5
2.5 Externe en bestuurlijke ontwikkelingen	8
3. Financieel	10
4. Paragrafen Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten	
4.1 Inleiding	15
4.2 Weerstandsvermogen	15
4.3 Onderhoud kapitaal goederen	15
4.4 Treasury	15
4.5 Verbonden partijen	17
5. Kerngegevens	18
6. Samenstelling bestuur	19
7. Organogram	20
8. Lijst met afkortingen	21

Deel 2: Jaarrekening 2009

1. Inleiding	23
2. Balans per 31 december 2009	24
3. Programmarekening over 2009	26
4. Kasstroomoverzicht over 2009	27
5. Grondslagen voor de waardering en resultaatbepaling	28
6. Toelichting op de balans	30
7. Toelichting op de programmarekening	35
8. Overige gegevens	
8.1 Overige gegevens	42
8.2 Investerings	43
8.3 Verantwoordingsinformatie Wsw	44
8.4 Accountantsverklaring	45

DEEL 1: JAARVERSLAG 2009

1. BERICHT VAN HET DAGELIJKS BESTUUR VAN WERKVOORZIENINGSCHAP Z-K (PASWERK)

Hierbij bieden wij u de opgemaakte jaarstukken over het verslagjaar 2009 aan. De jaarstukken bestaan uit twee onderdelen, het jaarverslag en de jaarrekening.

Een bijzonder woord van dank en waardering gaat uit naar de directie en haar medewerkers die met veel toewijding en inzet aan het verbeteren van de organisatie invulling hebben gegeven.

De jaarrekening 2009 is gecontroleerd door Deloitte Accountants B.V. en opgesteld conform de voorschriften van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten. Haar verklaring is opgenomen bij de overige gegevens in de jaarrekening.

Wij stellen u voor om de jaarrekening ongewijzigd vast te stellen.

Op grond van artikel 35 lid 4 van de Gemeenschappelijke Regeling wordt aan de deelnemende gemeenten een bijdrage gevraagd in het nadelige exploitatiesaldo over het jaar 2009. De verdeling per deelnemende gemeente is gebaseerd op het aantal mandagen Wsw zoals in onderstaande tabel is weergegeven.

Gemeente	Aantal mandagen Wsw	Bijdrage per gemeente
Bloemendaal	29,5	44.063
Haarlem	679,9	1.015.548
Haarlemmerliede & Spaarnewoude	5,4	8.066
Heemstede	77,9	116.357
Zandvoort	23,4	34.952
Totaal	<u>816,1</u>	<u>1.218.987</u>

16 april 2010

H. van der Molen,
Voorzitter dagelijks bestuur

2. DIRECTIEVERSLAG EN PROGRAMMAVERANTWOORDING

2.1 Inleiding

Resultaat 2009

Paswerk zag een reeks van jaren waarin goede financiële prestaties zijn verricht in 2009 ten einde komen. Na een moeilijk begin van het decennium is een opgaande lijn ingezet die voor Paswerk als geheel resulteerde in zwarte cijfers in 2007 en 2008. In deze periode van groei heeft zich een duidelijke omslag op het terrein van re-integratie voltrokken. Onder het motto "iedereen doet mee" werd participatie en re-integratie sleutelbegrippen in het bedrijfsbeleid.

Eind 2008 begon een duidelijke economische teruggang die het gevolg was van een kredietcrisis en dat had een sterk negatief financieel effect op de juist aardig op dreef gekomen Paswerk organisatie. Het zich ontwikkelende SW bedrijf werd flink op de proef gesteld. Paswerk is in een verliesituatie terechtgekomen door een combinatie van stagnerende omzet, hoge (ontwikkelings-) kosten en een grillig verloop van de recessie. De gebruikelijke dip in de beginmaanden van het jaar was dieper en duurde langer. Door vergroting van de marketinginspanningen, o.a. in de vorm van klantendagen, wijzigde het beeld. Er was sprake van een redelijk normale omzetperiode tot het najaar. De laatste maanden deed zich door grote prijsconcurrentie wederom een forse omzetsdaling bij de klassieke productie units (verpakken, montage, techniek) voor. Het volume van deze omzetsdaling was echter te omvangrijk om dit nog met extra acquisitie of kostenbesparingen te compenseren.

De resultaten bij Dienstverlening stegen licht. Het bedrijfsonderdeel opereerde succesvol op een stabiel gebleven markt. Dat gold ook voor de divisie Re-integratie dat het aantal Work First trajecten via de Wet werk en bijstand fors zag toenemen. De innovatieve ontwikkelingen op het gebied van verbetering van intake en eerste begeleiding (zgn. assessment periode) leverden goede resultaten op.

2.2 Interne ontwikkelingen

Stagnatie in de doorstroming

Op basis van de begroting 2009, die nog tot stand kwam voor de financiële crisis van eind 2008, leek het mogelijk een ambitieus programma uit te voeren waarbij het primaire proces veel duidelijker dan voorheen was gericht op mensontwikkeling en doorstroming naar het reguliere bedrijfsleven. Aan die koers waren (personeels)investeringen gekoppeld op het terrein van coaching, begeleiding, opleiding en de ontwikkeling van geschikte (nieuwe) externe werksoorten. De beweging "van binnen naar buiten" was door de moeilijke economische situatie in 2009 beperkter van omvang dan in de verwachting lag.

Hoewel de regio Zuid-Kennemerland per saldo met een beperkt banenverlies te maken kreeg was er in tal van branches sprake van krimp of een gelaten atwachten van economisch onheil. Het is niet vreemd dat in deze setting het binnenhalen van commerciële opdrachten belangrijk bleef om de interne Paswerkers aan de slag te houden. De lege uren werden zoveel mogelijk benut voor bijscholing. Het jaar 2009 kende een record aantal cursussen en opleidingen teneinde medewerkers en cliënten voor te bereiden op betere tijden, d.w.z. op werk buiten de muren van Paswerk.

Daarbij hoort een permanente zoektocht naar werksoorten die aan de diverse doelgroepen kansen moeten geven op regulier werk. Al jarenlang toest Paswerk zich daarbij op de dienstverlenende sector omdat juist het klassieke productiewerk sterk conjunctuur- en concurrentiegevoelig is en daardoor duidelijk minder kans biedt op blijvend succes.

Paswerk in de Wijk

Een werkterrein dat duidelijk in opkomst is, is de wijk, waaraan door veel maatschappelijke organisaties aandacht wordt gegeven. In de wetenschap dat hier ook door Paswerkers prima de helpende hand kan worden geboden, zijn samenwerkingsprojecten van de grond gekomen met zorgcentra, ziekenhuizen, wooncorporaties, middenstanders, scholen, buurtverenigingen etc. Het zijn initiatieven waarbij het mes aan twee kanten snijdt. De primaire doelstelling is medewerkers en cliënten stappen te laten zetten op de participatie- en integratieladder. Als dat kan in de vertrouwde omgeving van de eigen woonwijk heeft dat voor bepaalde groepen beslist het voordeel van laagdrempeligheid. Naast de persoonlijke groei vormt praktisch werk en participatie een opstap voor een algemene wijkverbetering met sociale stijging als het ideale gevolg.

Organisatie

De strategie om kennis, infrastructuur en relatiernetwerk te gebruiken voor andere doelgroepen dan de SW is ook in 2009 verder doorgezet. Er werden ruim 700 cliënttrajecten in het kader van de Wet werk en bijstand begeleid. Naast meer incidentele ondersteuning van klantengroepen in regelingen als Wajong, WIA, IRO etc is er voor gekozen structureel plaats te bieden aan de doelgroep die recht heeft op dagbesteding en valt onder de AWBZ financiering. Er kwam een flinke verbouwing in het pand van Paswerk aan te pas om dit dagcentrum van alle noodzakelijke faciliteiten te voorzien. Kenmerkend voor Dagbesteding is de veelzijdigheid aan bezigheidstherapieën. Paswerk kan, net als bij het onderdeel Ruim Baan, door een lichte arbeidsmatige component toe te voegen, een meerwaarde geven aan het eigen centrum.

Bezoekers van het dagbestedingencentrum zijn (licht) verstandelijk gehandicapten, cliënten binnen de geestelijke gezondheidszorg, maatschappelijk en lichamelijk gehandicapten en chronisch zieken. Dagbesteding valt organisatorisch onder de nieuwe Divisie Re-integratie, waarvan ook het opleidingsinstituut Paswerk Academie en het detacherings- en uitzendburo, PasMatch, deel uit maken.

"Dubbelcyclisch": toppen en dalen extremer

Door de rust aan het financiële front kon Paswerk zich in de voorbije jaren met succes richten op de modernisering van de organisatie, onder andere tot uiting komend in een doelmatige wijze van doorstroming van cliënten naar het bedrijfsleven. De honderden geslaagde WWB trajecten hebben de gemeenten en dan met name Haarlem vele miljoenen opgeleverd. Het geld dat anders aan bijstandsuitkeringen moest worden uitgegeven kwam nu terecht in de pot algemene middelen. Ook tegenover het verlies in 2009 staan revenuen voor de gemeente, al is het eindresultaat niet zo succesvol als in een hoogconjunctuur. Wat dat betreft werkt het voor Paswerk conjunctureel gezien dubbelop: het gaat op de arbeidsmarkt en bij de overheid bijna altijd gelijktijdig goed of slecht. De toppen en dalen bij een bedrijf als Paswerk, dat het zowel van overheid als bedrijfsleven moet hebben, zijn relatief extreem.

2.3 Beleidsontwikkelingen

Al een aantal jaren vormen vier bedrijfsdoelstellingen de pijlers onder het doorstromings-beleid van Paswerk.

Omslag naar marktgerichte werksoorten

Het is van groot belang op de hoogte te zijn van behoeften op de arbeidsmarkt. Kansen bieden op een bestendige werkplek betekent contacten onderhouden met tal van organisaties en platforms op het gebied van arbeid en onderwijs. Facilitaire dienstverlening (post, groenvoorziening, catering, schoonmaken) geeft grotere stabiliteit en zekerheid dan productiewerk dat concurrentie- en conjunctuurgevoeliger is en ook nog eens grotere inspanningen op het gebied van marketing en acquisitie vergt. Om het bedrijfsleven er van te overtuigen personeel of opdrachten te betrekken van een bedrijf als Paswerk doet Paswerk een beroep op sociaal ondernemerschap. Door bedrijven die daaraan gehoor geven te nomineren voor de Paswerk Prijs voor Sociaal Ondernemen en daarmee de publiciteit te zoeken, wordt aan imagoverbetering gewerkt. Ook in 2009 is de Paswerk Prijs uitgereikt. De eer viel te beurt aan wasserij Newasco uit Heemstede, waarmee door de jaren heen een inspirerende klant- en partnerrelatie is opgebouwd.

Verbreding van de doelgroepen

Het streven is er op gericht iedereen met een afstand tot de arbeidsmarkt kansen te bieden. Zo mogelijk bij een externe reguliere werkgever, al of niet onder begeleiding, en als dat niet lukt is er altijd de beschutting van de eigen werkplaats. Omdat steeds meer op de mogelijkheden en niet op de onmogelijkheden wordt getoetst en participatie voorop staat ("meedoen met werken is meedoen in de maatschappij") is er een duidelijke tendens niet meer in hokjes te denken.

Een consequentie van de verbreding van doelgroepen is wel dat op de werkvloer een grotere heterogeniteit ontstaat en dat geeft in de omgang onderling en met leidinggevendenden vaker dan voorheen problemen. Om duidelijkheid te verschaffen over de waarden en normen bij Paswerk en hieraan gerelateerde onderwerpen bespreekbaar te maken (pesten, diefstal, seksuele intimidatie, discriminatie, veiligheid), is een bedrijfsbreed Project Integriteit gestart. Het materiaal voor dit project is ontwikkeld door de collega's van de NLW Groep, die er, net als Paswerk inmiddels, goede ervaringen mee hebben opgedaan. Specifiek voor leidinggevendenden is de cursus 'Ken je cliënt' gegeven.

Benutting kennis, kunde en infrastructuur

De faciliteiten die de sociale werkplaats biedt zijn uniek. De stap naar (betaald) werk is voor velen te groot om ineens te maken. Een goed persoonlijk plan, een opleiding, werkbegeleiding en extra deskundigheid zijn juist bij Paswerk voorhanden en daarvan zouden zoveel mogelijk burgers moeten kunnen profiteren.

Een belangrijk uitgangspunt is het bereiken van een scholingsgraad omdat veel Paswerkers wel werkervaring hebben maar feitelijk niet eens aan de laagste startkwalificatie zijn toegekomen. Ervaringscertificaten en intern te volgen Aka opleidingen (Arbeidsmarktgekwalficeerd Assistent) geven de mogelijkheid in verschillende sectoren (techniek, catering, groen, schoonmaak) met een diploma voor de dag te komen.

Een ander voorbeeld is het contact en de samenwerking met Bureau Jeugdzorg Noord-Holland. Het gaat hier om cliënten met een achterliggende problematiek die voor Paswerk zeer herkenbaar is en waarvoor het leerwerkbedrijf heel goede oplossingen kan bieden. In gezamenlijkheid met Dunamare, Nova College en gemeente Haarlem is een overname van leerwerkprojecten voor jongeren in voorbereiding genomen. Het gaat om bouwprojecten, een scheepswerf en horeca activiteiten.

Toepassing moderne administratieve systemen

Innovaties op het gebied van administratieve procesbeheersing hebben de afgelopen jaren geleid tot een steeds grotere uniformiteit en daarmee tot een vlottere planning en control cyclus. Of het gaat om verkoop, productie, personeel, communicatie of het volgen van de cliënt, een up-to-date computersysteem is onmisbaar.

Met Dariuz is een contract afgesloten over het gebruik van het door dit bedrijf ontwikkelde diagnosesysteem. Dit programma biedt een betrouwbaar inzicht in de mogelijkheden en belemmeringen van cliënten en medewerkers. Jobcoaches, casemanagers en werkleiders hebben daar veel baat bij in de begeleiding en bij het nemen van vervolgstappen in het re-integratietraject.

2.4 Wsw en WWB

Wsw

Taakstelling Wsw

De aan Paswerk toegekende taakstelling voor het jaar 2009 bedroeg 941,3 SE's (standaard eenheden). Dit is het totaal van de

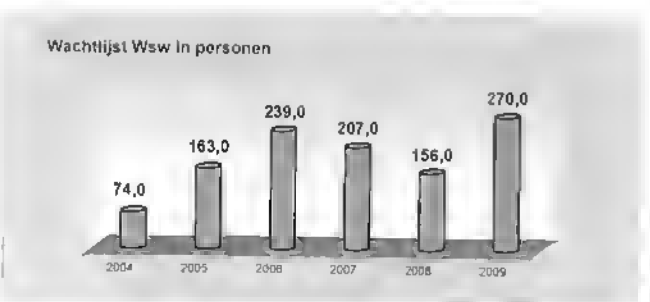
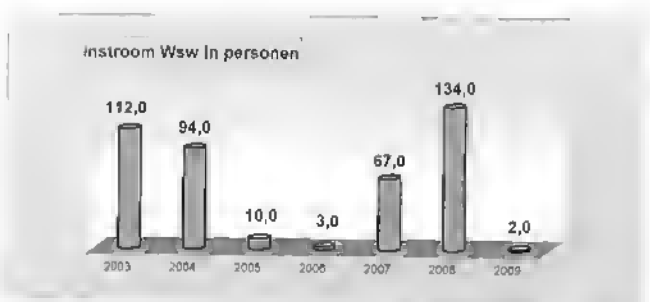
afzonderlijke taakstellingen per deelnemende gemeente plus het aantal SE's van de buitengemeenten. In vergelijking tot 2008 (986,4 SE's) is dit een afname van 45,1 SE's. Paswerk wordt de laatste jaren geconfronteerd met fluctuaties in de hoogte van de taakstelling. In 2008 was nog sprake van een toename van de taakstelling met 44 SE's. Deze fluctuaties maken het lastiger om hier goed op te sturen. Een nuttig instrument wat hierbij kan worden ingezet en wat in 2009 ook is toegepast is de collegiale uitruil tussen GR gemeenten.

Het gerealiseerde aantal Wsw'ers komt in 2009 uit op 931,2 SE's, 10,1 SE's lager dan de taakstelling. De reden voor deze lagere realisatie is de afname van het aantal Wsw'ers in de buitengemeenten, een tendens die zich al enkele jaren voordoet.

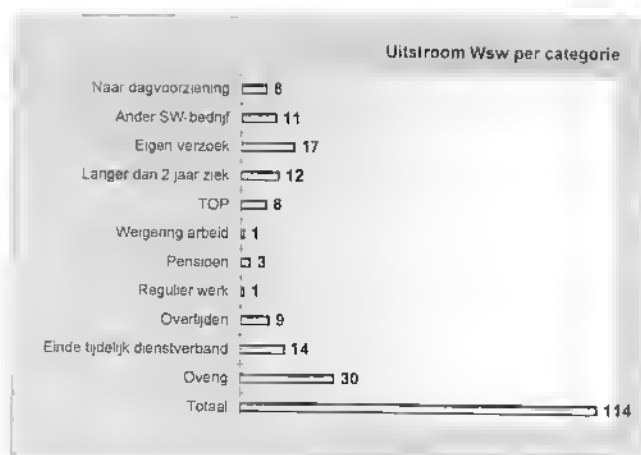
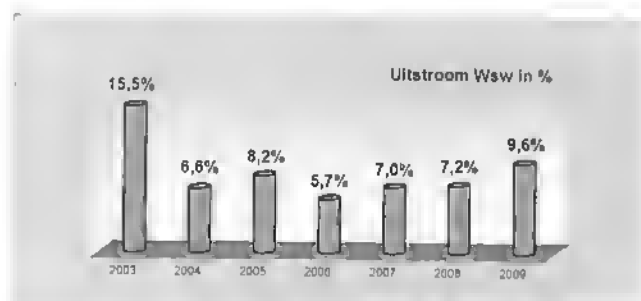
Instroom en wachtlijst Wsw

Als gevolg van een verlaging van de taakstelling was het in 2009 nagenoeg niet mogelijk Wsw'ers vanaf de wachtlijst te laten instromen. Hierdoor is het aantal Wsw'ers dat op de wachtlijst staat per ultimo 2009 ook toegenomen naar 270 personen. In 2010 is er weer voldoende ruimte (circa 100 personen) om deelnemers te laten instromen waardoor de wachtlijst weer kan afnemen.

Uitstroom Wsw

De extra uitstroom in 2009 in vergelijking tot het gemiddelde van 7,1 % over de jaren 2007 en 2008 is met name toe te schrijven aan het tijdelijk omzetten van een aantal Wsw contracten in andersoortige contracten in verband met de eind 2008 ontstane overrealisatie. Dit als gevolg van de pas op het laatste moment in 2008 in negatieve zin bijgesteld taakstelling 2009. De gekozen oplossing van het omzetten van WSW-contracten om binnen de taakstelling te blijven heeft in nauwe samenwerking met de gemeente Haarlem en in goed overleg met betrokkenen plaatsgevonden.

Ziekteverzuim Wsw

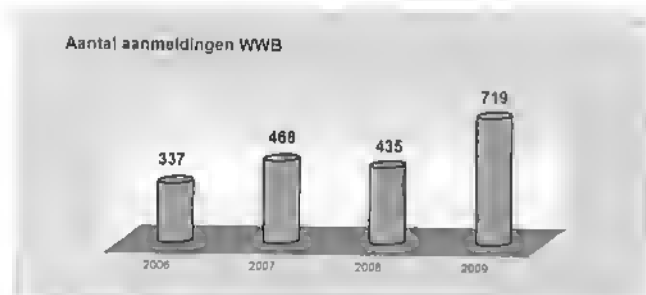
Het ziekteverzuim Wsw over 2009 laat een lichte stijging zien te op zichle van 2008. Een medische of arbeidsomstandigheden gerelateerde verklaring is hiervoor niet direct te geven. In het laatste kwartaal van 2009 begon zich deze ongewenste ontwikkeling reeds af te tekenen. Aanleiding voor het management om in deze periode hernieuwd de focus te leggen op de bestrijding van het ziekteverzuim.

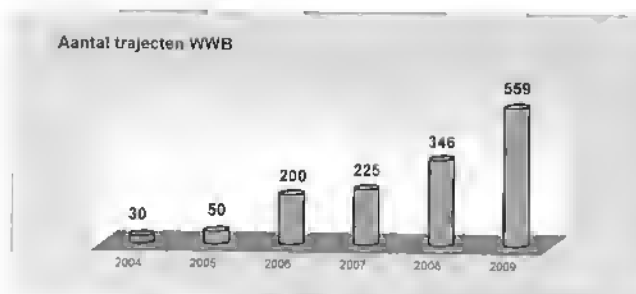
Ontwikkelingen WWB

Paswerk zet al enige jaren met succes in op het benutten van de aanwezige kennis en de faciliteiten ten behoeve van andere doelgroepen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Het beleid is er op gericht voor een grote diversiteit aan mensen in een achterstandssituatie een tussenstation te zijn op weg naar een plaats op de arbeidsmarkt.

Vooraf de gemeentelijke re-integratieverplichtingen in het kader van de Wet werk en bijsland hebben tot een forse groei in het aantal tijdelijke begeleidingstrajecten geresulteerd. Ook in 2009 is dit aantal fors gestegen. Hoewel deze trend zich al enige jaren voordoet, is dit in 2009 voor een belangrijk deel toe te schrijven aan de verslechterde economische situatie in Nederland, die ook de regio Zuid Kennemerland treft. Deze situatie zorgde er voor dat het aantal aanmeldingen, met name vanaf de tweede helft van 2009, tot ruim 700 is toegenomen.

De maatschappelijke opbrengst (die niet in de cijfers van Paswerk wordt verwerkt) bedraagt naar schatting zo'n vijf miljoen euro. Deze bestaat voor de gemeentes uit een besparing op het inkomensdeel van de WWB. Deze besparing is voor de gemeente vrij besteedbaar.

2.5 Externe en bestuurlijke ontwikkelingen

Bezuinigingen

De financiële crisis trekt een zware wissel op de staatshuishouding. Omdat er ook internationaal naar oplossingen moest worden gezocht en het onverstandig leek de rekening te vroeg bij de belastingbetaler neer te leggen is nog steeds niet duidelijk hoe en in welke mate de bedrijfstak zal moeten bijdragen aan bezuinigingen. Het is voorts de vraag of de financiële nasleep van de crisis wel of geen versterkend effect zal hebben op de ontschotting van regelingen op re-integratiegebied. Ook de uitstap van de landelijke verkiezingen is ongetwijfeld nog van invloed op de besluitvorming rond de bezuinigingen.

Om het beeld compleet te maken: de bestuurlijke rol van de gemeente zal onderwerp van gesprek worden voor de nieuw te vormen colleges behorende tot de Gemeenschappelijke Regeling waarbinnen Paswerk opereert. Met overheidsbezuinigingen in het verschiet krijgt het overleg hierover vermoedelijk meer politieke lading dan gebruikelijk zou zijn in economisch betere tijden.

Ontschotting

De ervaring leert dat aan de ingezette koers, zoals die door de Commissie De Vries is verwoord en recent door Divosa is onderschreven, zal worden vastgehouden. De grote lijn in dat rapport is het inzicht dat achtergronden en (financieel) verleden er minder toe doen en dat uniformiteit en toekomstgerichtheid prevaleren in het participatie- en integratieproces.

Innovatie projecten gesubsidieerd door Ministerie SZW

Als uitvloeisel van de vernieuwingstendens in de SW stelde het ministerie fondsen ter beschikking voor een groot aantal innovatieve, zogenaamde pilot projecten. Van de 33 goedgekeurde voorstellen waren er liefst drie door Paswerk ingezonden.

Flexkracht Zorg en Welzijn

Opzet van dit project is de professionals op deze werkteerijnen te ontlasten door hen het eenvoudige werk uit handen te nemen. Zo krijgen zij meer tijd voor hun kerntaken. Het gaat bijvoorbeeld om afwassen, opruimen of patiënten rijden. Zorghulpen, bijvoorbeeld allochtone vrouwen, kunnen het diploma Arbeidsmarktgekwalficeerd Assistent (Aka) Zorg en Welzijn niveau 1 halen.

Paswerk in de Wijk

Het idee is de sociale werkplaats te vervangen door de beschutting van de eigen wijk. Door sociale activering en participatie in de wijk kunnen stapjes op de integratieladder worden gemaakt. Als dat sociale stijging oplevert is dat ook in het voordeel van de buurt. Het mes snijdt aan twee kanten: het individu en de maatschappij zijn geholpen.

Praktijkassessment

Medewerkers en cliënten die nieuw bij Paswerk arriveren doorlopen een diagnose fase waarbij door een combinatie van werken en workshops doorlopen een goed beeld ontstaat van competenties, sociale context, taalniveau, cognitieve capaciteiten, beroepswens, attituden en medische en psychische belemmeringen.

16 april 2010

C. Boon
Algemeen directeur

3. FINANCIËEL

Resultaten Werkvoorzieningschap Zuid-Kennemerland (Paswerk)

Het verslagjaar 2009 stond financieel vooral in het teken van de economische crisis. Aanvankelijk leken de negatieve gevolgen voor Paswerk mee te vallen echter in de loop van het jaar veranderde dit. Met name de divisie Productie en Pasmach detachering bleken gevoelig voor de economische ontwikkelingen. Het beleid wat de afgelopen jaren is ingezet om de businessportfolio met name te versterken en uit te breiden op de dienstverlenende en re-integratieactiviteiten is van absolute noodzaak gebleken. Desondanks kon de wegvallende omzet bij de divisie Productie slechts ten dele worden opgevangen door de hogere omzetten bij laatst genoemde bedrijfsonderdelen. Met name bij de divisie re-integratie zijn in de personele sfeer extra kosten gemaakt om extra omzet te realiseren.

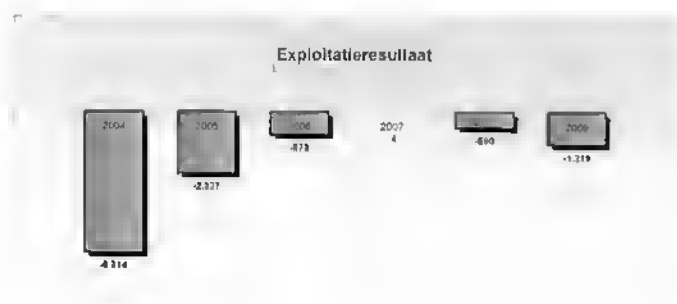
Werkvoorzieningschap Zuid-Kennemerland sluit het verslagjaar 2009 af met een negatief resultaat van € 1.219.000. In de begroting voor 2009 was uitgegaan van een resultaat van € 0.

Naast het resultaat van het Werkvoorzieningschap Zuid-Kennemerland (€ 1.219.000 negatief) behaalden de andere tot de Paswerk-groep behorende entiteiten een totaalresultaat van € 364.000 positief. Het groepsresultaat komt daarmee uit op een bedrag van € 856.000 negatief.

Verkorte programmarekening over 2009: werkelijk t.o.v. begroting

(bedragen in Euro)	2009 Werkelijk	2009 Begroting	Verschil
Opbrengsten:			
Netto omzet	11.831.054	12.370.343	539.289.
Overige opbrengsten	196.434	142.110	54.324
Totaal opbrengsten	12.027.488	12.512.453	484.965.
Subsidieresultaat Wsw	1.410.233-	1.475.031-	64.798
Subsidieresultaat WIW	13.193-	18.502-	5.309
Kosten:			
Personeelskosten ambtelijke medewerkers	7.320.421	6.998.638	321.783
Overige kosten	4.513.153	4.020.283	492.870
Totaal kosten	11.833.573	11.018.921	814.652
Bedrijfsresultaat	1.229.512.	-	1.229.512-
Incidentele baten (+) en lasten (-)	10.525	-	10.525
Exploitatieresultaat	1.218.987-	-	1.218.987.
Bijdrage deelnemende gemeenten	1.218.987	-	1.218.987
Resultaat na bestemming	-	-	-

De onderstaande grafiek geeft de ontwikkeling van het exploitatieresultaat in de afgelopen jaren weer.

Toelichting:

Netto omzet +/- € 539.000:

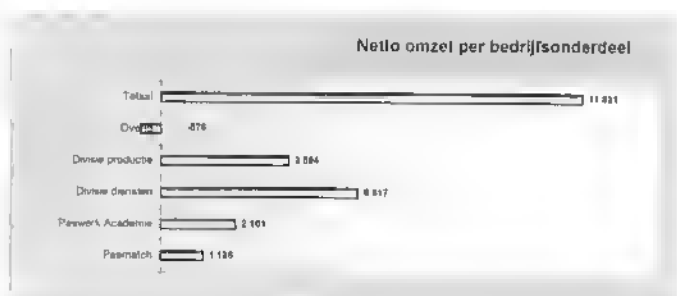
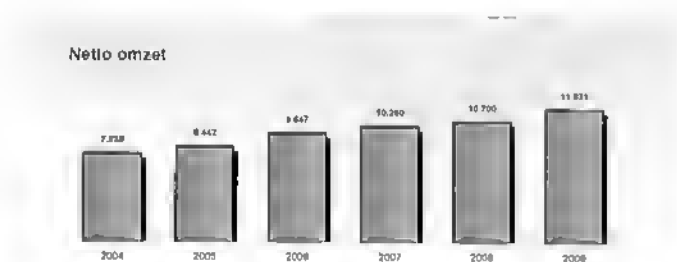
Ondanks een toename van de omzet ten opzichte van het voorgaande jaar met € 1.131.000 werd de begrote omzet niet gerealiseerd. Vooral de Divisie Productie en Pasmatch detachering hadden met respectievelijk € 1.053.000 en € 353.000 minder omzet dan begroot last van het slechte economisch tij. Met de hogere omzetten van Paswerk Academie + 701.000 en Divisie Diensten + 56.000 kon dit slechts ten dele worden gecompenseerd.

Naast het feit dat veel opdrachten van klanten wegvielen stonden ook de marges onder druk door lagere prijzen. Het waren met name de traditionele productieactiviteiten zoals verpakken, koel/electro, metaal, grafisch en beschut werk waar de omzetsdaling het meest zichtbaar was.

De gerealiseerde omzet van Pasmatch detachering kwam met € 1,2 miljoen uit op het niveau van 2008. De toename van het aantal detacheringen waarmee in de begroting rekening was gehouden kon niet worden gerealiseerd. Nieuwe contracten werden nagenoeg niet afgesloten en klanten waren zeer terughoudend bij het inhuren van extern personeel.

Om de re-integratieactiviteiten rond de sterke toename van het aantal WWB'ers te ondersteunen en hiermee extra omzet te genereren was extra inzet van personeel noodzakelijk. Het gemiddeld aantal WWB'ers in traject nam in 2009 fors toe van gemiddeld 195 begin van het jaar naar circa 450 WWB'ers per ultimo 2009. De toename van het aantal WWB'ers is de belangrijkste verklaring voor stijging van de netto omzet ten opzichte van de begroting van 2009 en de gerealiseerde omzet van 2008 bij Paswerk Academie. Daarnaast is Paswerk Academie gestart met het opzetten en uitvoeren van assessmenttrajecten wat resulteerde in extra omzet. Met uitzondering van 'Flexkracht', het onderdeel wat medewerkers in groepen detacheeert, laten alle bedrijfsonderdelen van de Divisie Diensten een toename van de omzet zien. In totaal € 637.000 meer dan 2008 en € 56.000 meer dan begroot. Groen en schoonmaak sprongen er in positieve zin uit en konden de opdrachtenportefeuille aanzienlijk uitbreiden.

De ontwikkeling van de netto omzet per jaar en verdeling de netto omzet per bedrijfsonderdeel in 2009.

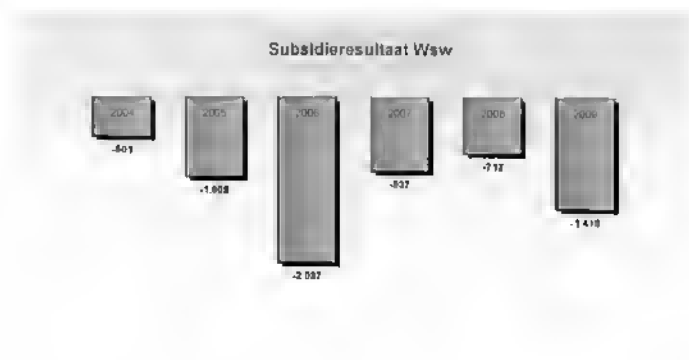

Subsidieresultaat Wsw +/- € 65.000:

Het subsidieresultaat Wsw, het verschil tussen de loon- en personeelskosten en de ontvangen subsidie Wsw, komt nagenoeg op begroting uit. Hiermee is de verwachting dat het subsidieresultaat in 2009 ten opzichte van 2008 aanzienlijk zou verslechteren ook uitgekomen. Het ligt ook in de verwachting dat deze tendens, dat wil zeggen de toename van de wig tussen subsidie en personeelskosten, ook de komende jaren zal doorzetten.

In totaal zijn in het verslagjaar 931,2 SE's gerealiseerd. Voor circa 4 SE's is wegens overrealisatie geen subsidie ontvangen terwijl de loonkosten voor deze medewerkers uiteraard wel zijn gemaakt. Extra aandacht werd besteed aan (bij-)scholing en opleiding. Hiervoor is € 52.000 meer uitgegeven dan begroot.

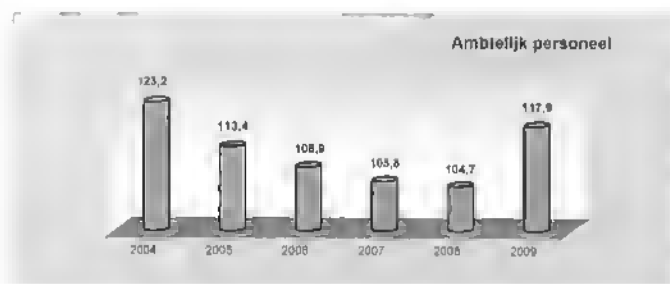
In de onderstaande grafiek is het subsidieresultaat Wsw van de jaren 2004 tot en met 2009 weergegeven.

Personeelskosten ambtelijke medewerkers + € 322.000:

Extra inzet van zowel eigen als extern personeel heeft in hoofdzaak geleid tot een overschrijding van de begroting voor personeelskosten ambtelijke medewerkers. Het gemiddeld aantal fte's over 2009 kwam uit op 117,9 tegenover een begroot aantal van 115,1 fte. De extra inzet vond voornamelijk plaats bij het bedrijfsonderdeel Paswerk Academie ter ondersteuning van de loegenomen re-integratie activiteiten. Daarnaast werd externe ondersteuning ingezet bij het opzetten en inrichten van de nieuwe dagbestedingsactiviteiten en voor de nieuwe opzet van het onderdeel catering. Niet begroot waren de kosten van € 114.000 die in 2009 zijn uitbetaald voor aangepaste functiewaarderingen als uitvloeisel van het uitgevoerde functiewaarderingstraject. Een deel van deze kosten is van structurele aard en een deel is met terugwerkende kracht tot 2008 uitbetaald. Met het oog op de verbreding van de doelgroepen is extra aandacht besteed aan training van het middenkader. Door middel van het 'Project Integriteit' en de training 'Ken uw cliënt' is hieraan invulling gegeven. In totaal is voor een bedrag van € 29.000 meer aan opleidingen en trainingen uitgegeven.

Het aantal fte's ambtelijk personeel over de afgelopen jaren.

Overige kosten + € 493.000:

De innovatie van bedrijfsactiviteiten, de sterke toename aantal WWB'ers en de groei van de dienstverlenende activiteiten resulteren in hogere algemene en onderhoudskosten.

In 2009 is veel aandacht besteed aan innovatie. In dit verband kan worden genoemd het ontwikkelen en opzetten nieuwe bedrijfsactiviteiten zoals 'Paswerk in de Wijk' en de nieuwe dagbestedingsactiviteiten. Op het vlak van de organisatie is gekeken naar de herstructureringsmogelijkheden voor Paswerk, is een onderzoek uitgevoerd naar de belastingplicht vennootschapsbelasting en is de campagne 'Integriteit' uitgerold. In samenwerking met ISS is een nieuw bedrijfsconcept voor de catering ingevoerd. Met dit concept wordt gebruik gemaakt van de expertise van ISS en worden ruimere mogelijkheden gecreeerd voor leer-werkplekken en detachering van medewerkers. Om de forse toename van het aantal WWB'ers te faciliteren zijn extra kosten gemaakt voor de inrichting van (leer-) werkplekken waaronder computers en licenties voor gebruik van software. Het voorgaande is in hoofdzaak de verklaring voor de hogere dan begrote algemene kosten.

De hogere onderhoudskosten worden met name veroorzaakt door uitbreiding en intensievere benutting van het machine- en wagenpark en extra vuilafvoer beide als gevolg van een groei van dienstverlenende activiteiten zoals groen, schoonmaak en flexkracht. Daarnaast is meer dan verwacht incidenteel onderhoud uitgevoerd aan bedrijfspanden en installaties.

Verkorte programmarekening: werkelijk 2009 t.o.v. 2008

(bedragen in Euro)	2009	2008	Verschil
	Werkelijk	Werkelijk	
Opbrengsten:			
Netto omzet	11.831.054	10.699.627	1.131.428
Overige opbrengsten	196.434	414.816	218.382-
Totaal opbrengsten	12.027.488	11.114.442	913.046
Subsidieresultaat Wsw	1.410.233-	743.577-	666.656-
Subsidieresultaat WIW	13.193-	20.146-	6.953
Kosten:			
Personeelskosten ambtelijke medewerkers	7.320.421	6.624.302	696.118
Overige kosten	4.513.153	4.321.386	191.767
Totaal kosten	11.833.573	10.945.688	887.885
Bedrijfsresultaat	1.229.512-	594.970-	634.543-
Incidentele baten (+) en lasten (-)	10.525	5.121	5.404
Exploitatieresultaat	1.218.987-	589.848-	629.139-
Bijdrage deelnemende gemeenten	1.218.987	-	1.218.987
Resultaat na bestemming	-	589.848-	589.848

Dverig financieel:

Investerings:

In het verslagjaar 2009 is voor een bedrag van € 642.000 aan bedrijfsmiddelen geïnvesteerd met name ter ondersteuning van de dienstverlenende activiteiten en dagbesteding. De investeringen bij het onderdeel Productie zijn daarentegen tot een minimum beperkt ondanks het feit dat deze investeringen waren begroot.

De investeringen zijn geheel gefinancierd uit de vrijkomende cashflow. Het totaalbedrag van de investeringen ligt dit jaar ongeveer € 600.000 lager dan het niveau van de afschrijvingskosten. In totaal was voor een bedrag van € 657.000 aan investeringen in de begroting opgenomen.

De belangrijkste investeringen betroffen de aanpassingen aan het bedrijfsgebouw aan de Spieringweg ten behoeve van de nieuwe activiteiten rond dagbesteding. Daarnaast is voor een bedrag van € 290.000 geïnvesteerd in (personen-) vervoermiddelen ten behoeve van de bedrijfsonderdelen groen, flexkracht, paspost en schoonmaak. De laatste betroffen naast vervangingsinvesteringen ook uitbreidingsinvesteringen ter ondersteuning van de groei van deze dienstverlenende activiteiten. Alle in 2009 gedane investeringen hadden een economisch nut.

Liquiditeit en solvabiliteit:

Het jaar 2009 is afgesloten met een negatief exploitatieresultaat van € 1.218.987. Bij het bepalen van de liquiditeit en solvabiliteit is rekening gehouden met een volledige bijdrage van de deelnemende gemeenten.

De current ratio, een maatstaf voor de liquiditeit waarmee wordt aangegeven in hoeverre de organisatie aan haar verplichtingen op korte termijn kan voldoen, blijft met 0,70 per ultimo 2009 onveranderd ten opzichte van 2008. Een current ratio van 1,0 tot 1,2 wordt gezien als een minimum om goed aan de korte termijn verplichtingen te kunnen voldoen. De liquiditeit blijft daarmee een punt van aandacht. Een tijdige bevoorschotting door de deelnemende gemeenten en betaling van openslaande facturen van debiteuren is absoluut noodzakelijk om de liquiditeit niet in gevaar te brengen. De liquiditeitspositie wordt nauwlettend gevolgd.

De solvabiliteit, het eigen vermogen in verhouding tot het balanstotaal, is een kengetal voor de mate waarin de organisatie in staat is om aan haar verplichtingen op lange termijn te voldoen. De solvabiliteit laat ten opzichte van het voorgaande verslagjaar een geringe toename zien van 31,8% per ultimo 2008 naar 32,3% per ultimo 2009. Het beleidsuitgangspunt is om de solvabiliteit boven de 30% te houden. Een solvabiliteit van 30% of meer is voor de branche waarbinnen Paswerk opereert een goede norm.

4. PARAGRAFEN BESLUIT BEGROTING EN VERANTWOORDING PROVINCIE EN GEMEENTEN

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de uit hoofde van het 'Besluit Begroting en Verantwoording' verplicht gestelde paragrafen behandeld.

4.2 Weerstandsvermogen

Onder weerstandsvermogen wordt verstaan de mogelijkheid om (financiële) tegenvallers op te vangen. Bij het bepalen van het weerstandsvermogen spelen in essentie twee begrippen een belangrijke rol: de weerstandscapaciteit en mogelijke risico's.

De weerstandscapaciteit wordt bepaald door de middelen en mogelijkheden waarover de organisatie beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. Een mogelijkheid die Paswerk heeft om niet begrote kosten te dekken is het doorvoeren van bezuinigingen binnen de begroting zelf. Vanwege het feit dat een groot deel van de kosten bestaat uit niet of nauwelijks beïnvloedbare kosten is deze mogelijkheid echter beperkt. Daarnaast zijn de deelnemende aan de gemeenschappelijke regeling gemeenten gehouden om conform artikel 35 van de GR financieel bij te dragen, ieder voor hun deel, in het negatieve exploitatiesaldo van enig jaar.

Voor de beoordeling van het weerstandsvermogen zijn die risico's van belang die in het geval zich een dergelijke, in de begroting onvoorzien positieve dan wel negatieve, gebeurtenis voordoet dit van materieel invloed is op de begroting. Een belangrijke gebeurtenis die in dit verband kan worden genoemd is de in het najaar van 2008 ontstane kredietcrisis. In 2009 werden de nadelige effecten hiervan duidelijk zichtbaar in de vorm van een sterke afname van de gerealiseerde omzet. Met uitzondering van het voorgaande hebben zich in het verslagjaar geen risico's voorgedaan waarvan de financiële invloed van materieel belang was op de begroting.

De verwachting is dat de economische crisis de komende jaren nog zal aanhouden. Hoewel de precieze effecten moeilijk zijn te voorspellen zal Paswerk zover als mogelijk rekening moeten houden met de nadelige effecten hiervan. Er wordt veel extra inspanning geleverd om de nodige omzet te realiseren en alle uitgaven worden kritisch beoordeeld op de noodzaak ervan.

4.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Het beleid van Paswerk is er op gericht dat er uitsluitend wordt geïnvesteerd in kapitaal goederen die ten dienste staan van de bedrijfsvoering en bijdragen aan de realisatie van de doelstellingen. Het merendeel van de kapitaalgoederen bestaat uit gronden, gebouwen, machines, apparaten, installaties en vervoermiddelen.

Kapitaalgoederen zoals machines, apparaten, installaties en vervoermiddelen worden vervangen indien de economische dan wel de technische levensduur is verstreken en de continuïteit van de bedrijfsvoering dit vereist. Nieuwe investeringen worden slechts gedaan als aan de daarvoor opgestelde criteria wordt voldaan. Kapitaalgoederen waarvan het niet langer is gerechtvaardigd dat zij worden aangehouden worden afgestoten.

Het beleid ten aanzien van het onderhoud van kapitaalgoederen is gericht op instandhouding en waarborging van de inzetbaarheid tegen de laagste 'total cost of ownership'. Om een goed inzicht te krijgen van het noodzakelijke onderhoud van gebouwen is het bestaande meerjaren onderhoudsplan in de loop van 2009 geactualiseerd. De kosten van incidenteel en planmatig onderhoud worden gedekt uit de lopende exploitatierekening.

4.4 Treasury

Het treasurybeleid is vastgelegd in het treasurywet van Paswerk. Hiermee wordt voldaan aan de eisen die vanuit de Wet fido aan decentrale overheden worden gesteld. Paswerk onderkent het belang van een verantwoord en adequaat beheer van haar financiële middelen en wenst haar activiteiten op het gebied van treasury op een zo transparante en beheersbaar mogelijke wijze in te richten.

Risicobeheer

In het verslagjaar heeft Paswerk geen leningen of garanties bij derden uitgezet. Paswerk maakt geen gebruik van derivaten en er is geen sprake van exposures in vreemde valuta. De toetsing aan de kasgeldlimiet en de renterisiconorm zoals deze door de Wet fido worden voorgeschreven en in onderstaande tabellen zijn uitgewerkt leert dat deze niet worden overschreden.

Als gevolg van de verslechterende economische omstandigheden is het betalingsrisico op uitstaande vorderingen van debiteuren toegenomen. Dit risico wordt gematigd doordat een substantieel deel van de vorderingen uitstaat bij overheids- (gerelateerde) instellingen welke per definitie een lager betalingsrisico kennen.

Per ultimo 2009 is de liquiditeitspositie is nog voldoende maar kwetsbaar. In aanmerking nemende dat conform het geldende aflossingsschema voor de langlopende leningen in 2010 voor een bedrag van ruim € 575.000 moet worden afgelost en dat de huidige economische situatie risico's inhoudt voor de ontwikkeling van de resultaten zal de liquiditeitspositie kritisch moeten worden gevolgd. Door middel van een adequate liquiditeitsplanning wordt getracht deze liquiditeitsrisico's te beheersen.

Financiering

Er zijn in 2009 geen extra leningen aangetrokken.

<u>Toetsing aan de kasgeldlimiet:</u>	<u>1e kw</u>	<u>2e kw</u>	<u>3e kw</u>	<u>4e kw</u>
<u>Toegestane kasgeldlimiet:</u>				
Omvang van de begroting per 1 januari (grondslag)	38.816.522	38.816.522	38.816.522	38.816.522
In procenten van de grondslag	8,2%	8,2%	8,2%	8,2%
Kasgeldlimiet	<u>3.182.955</u>	<u>3.182.955</u>	<u>3.182.955</u>	<u>3.182.955</u>
<u>Netto vlottende schuld:</u>				
Vlotte korte schuld:				
Opgenomen gelden korter dan 1 jaar	2.500.000	2.600.000	2.600.000	2.600.000
Schuld in rekening-courant	317.836	638.047	801.380	421.376
Totaal vlottende schuld	<u>2.817.836</u>	<u>3.238.047</u>	<u>3.401.380</u>	<u>3.021.376</u>
Vlottende middelen:				
Contante gelden in kas	8.111	20.168	7.338	7.803
Tegoeden in rekening-courant	1.220.293	123.554	91.103	229.694
Overige uitstaande gelden korter dan 1 jaar	20.480	20.480	20.480	20.480
Totaal vlottende middelen	<u>1.248.884</u>	<u>164.202</u>	<u>118.920</u>	<u>257.977</u>
Netto vlottende schuld	<u>1.568.952</u>	<u>3.073.845</u>	<u>3.282.459</u>	<u>2.763.398</u>
<u>Toets kasgeldlimiet:</u>				
Toegestane kasgeldlimiet	3.182.955	3.182.955	3.182.955	3.182.955
Netto vlottende schuld	1.568.952	3.073.845	3.282.459	2.763.398
Ruimte	<u>1.614.003</u>	<u>109.110</u>	<u>99.505</u>	<u>419.556</u>

De toetsing aan de kasgeldlimiet dient plaats te vinden per eerste datum van ieder kwartaal.

<u>Toetsing aan de renterisiconorm:</u>	<u>2009</u>	<u>2008</u>	<u>2007</u>	<u>2006</u>
<u>Renterisico op langlopende schulden:</u>				
Renteherziening op langlopende schulden o/g	0	0	0	0
Renteherziening op langlopende schulden u/g	0	0	0	0
Netto renteherziening op langlopende schulden	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Nieuw aangetrokken langlopende schulden o/g	0	0	0	3.500.000
Nieuw verstrekte langlopende leningen u/g	0	0	0	0
Netto nieuw aangetrokken langlopende schulden	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>3.500.000</u>
Betaalde aflossingen	711.134	756.512	763.720	2.093.255
Herfinanciering	0	0	0	2.093.255
Renterisico op de langlopende schulden	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>2.093.255</u>

Renterisiconorm:

Stand van de vaste schuld op 1 januari	5.693.634	6.450.146	7.206.366	5.799.621
Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm	<u>1.138.727</u>	<u>1.290.029</u>	<u>1.441.273</u>	<u>1.159.924</u>

Toetsing renterisiconorm:

Renterisiconorm (minimum)	2.500.000	2.500.000	2.500.000	2.500.000
Renterisico op de langlopende schulden	0	0	0	2.093.255
Ruimte	<u>2.500.000</u>	<u>2.500.000</u>	<u>2.500.000</u>	<u>406.745</u>

4.5 Verbonden partijen

Een verbonden partij is een privaot- dan wel publiekrechtelijke organisatie waarin een bestuurlijk én een financieel belang wordt gehouden. Een bestuurlijk belang is aanwezig indien er zeggenschap bestaat uit hoofde van stemrecht dan wel vertegenwoordiging in het bestuur van de organisatie. Een financieel belang is aanwezig wanneer een ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is bij faillissement, dan wel als financiële aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Paswerk kent de onderstaande verbonden partijen. Het bestaansrecht van deze partijen wordt uitsluitend ontleend aan de bijdrage die wordt geleverd aan en het realiseren van de doelstellingen van Paswerk.

Stichting Paswerk Private Samenwerking

Stichting Paswerk Private Samenwerking houdt 100% van de aandelen van Werkpas Holding B.V. De doelstelling van de stichting is het bevorderen van werkgelegenheid voor en het stimuleren van arbeidsparticipatie voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt door het creëren van passende arbeidsplaatsen en het financieren van werkgelegenheids-projecten. Het dagelijks bestuur van het Werkvoorzieningsschap Zuid-Kennemerland (Paswerk) vormt een personele unie met het bestuur van de stichting.

Werkpas Holding B.V.

Werkpas Holding B.V. houdt 100% van de aandelen van Werkpas B.V., Personeel WZK B.V. en Werkdag B.V.

Werkpas B.V.

Werkpas B.V. houdt zich bezig met reïntegratieactiviteiten, detachering en dienstverlening in het kader van begeleid werken ingevolge WSW.

Personeel WZK B.V.

Personeel WZK B.V. heeft ten doel het aannemen en detacheren van personeel en het verlenen van diensten op het gebied van personeelsvoorziening. Het binnen Personeel WZK B.V. lijdelijk of voor onbepaalde tijd aangestelde personeel verleend haar diensten aan Paswerk. De personele kosten worden aan Paswerk doorberekend.

Werkdag B.V.

Werkdag B.V. heeft ten doel het bieden van (AWBZ-gefinancierde) dagbesteding, zorgdiensten, behandeling en begeleiding van personen die vanwege hun handicap, ziekte, psychosociale of andere redenen daartoe behoefte hebben.

5. KERNGEGEVENS

(bedragen in Euro)

	2009 Werkelijk	2009 Begroting	2008 Werkelijk
Wsw:			
Wsw werknemers (personen)	1.046,3	1.103,4	1.091,0
Wsw werknemers (fte)	913,1	944,7	947,5
Wsw werknemers begeleid werken (fte)	5,3	3,8	4,8
Taakstelling Wsw (SE's)	941,3	973,4	986,4
Gemiddeld gerealiseerd Wsw (SE's)	931,2	.	970,7
WWB:			
Aantal aanmeldingen (personen)	719,0	544,0	435,4
Aantal trajecten (personen)	559,0	240,0	230,0
WIW:			
WIW werknemers (personen)	16,0	17,0	15,0
WIW werknemers (fte)	14,8	15,5	13,7
Ambtelijke werknemers:			
Ambtelijke werknemers (fte)	117,9	115,1	104,7
Financieel:			
<u>Per fte Wsw</u>			
Netto omzet (per fte Wsw)	12.882	13.042	11.236
Subsidie Wsw (per fte Wsw)	27.304	27.349	26.980
Personeelskosten Wsw (per fte Wsw)	28.840	28.904	27.761
Subsidieresultaat Wsw (per fte Wsw)	1.535-	1.555-	781-
<u>Resultaat</u>			
Netto omzet	11.831.054	12.370.343	10.699.627
Exploitatieresultaat	1.218.987	-	589.848-
Gemeentelijke bijdrage	1.218.987	-	-
Cash flow	1.241.317	1.269.647	696.803
<u>Vermogen</u>			
Balans totaal	20.432.861	-	20.749.843
Eigen vermogen	6.594.212	-	6.594.212
Langlopende schulden	4.982.500	-	5.693.634
<u>Activa</u>			
Materiële vaste activa	14.240.543	-	14.799.763
Investerings	642.452	656.547	1.112.854
Afschrijvingen	1.241.317	1.269.647	1.286.652
<u>Ratio's</u>			
Solvabiliteit	32,3%	-	31,8%
Current ratio	0,70	-	0,70

6. SAMENSTELLING VAN HET BESTUUR VAN WERKVOORZIENINGSCHAP Z-K "PASWERK"

Dagelijks Bestuur:

Gemeente Haarlem	Mevrouw H. van der Molen, <u>voorzitter</u>
Gemeente Heemstede	De heer J.F. Struijf, <u>waarnemend voorzitter</u>
Gemeente Haarlemmerliede	Mevrouw M.J.P. Vink-van Bruggen, <u>secretaris</u>
Gemeente Bloemendaal	Per 26 februari 2009 trad de heer A. Bruggeman toe en de heren T.G.M. Winnubst en V.H. Bruins Slot af als gevolg van de fusie tussen de gemeenten Bloemendaal en Bennebroek.
Gemeente Zandvoort	De heer G.J.W. Toonen

Algemeen Bestuur:

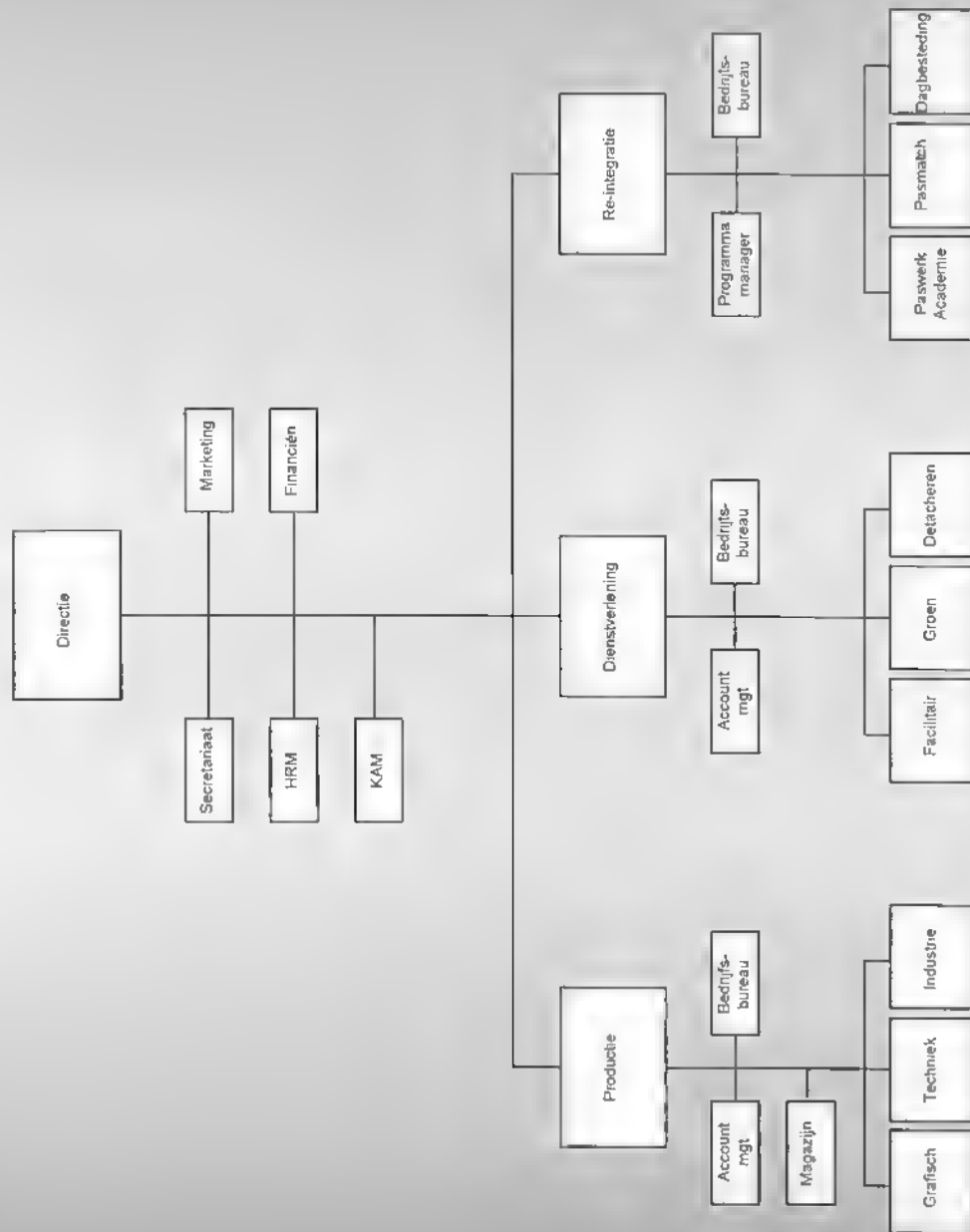
De leden van het Dagelijks Bestuur waren tevens lid van het Algemeen Bestuur.

Gemeente Haarlem	De heer O. Özcan De heer P.G.M. Elbers De heer L.J. Mulder De heer W.J. Rutte volgde per 3 september 2009 de heer P.J. Heiligers op. De heer R.H.C. Hiltemann
Gemeente Heemstede	De heer C.H. Koetsier P.A.M. van der Velde
Gemeente Haarlemmerliede	Mevrouw G.Th.M. van der Aar-van Lieshout
Gemeente Bloemendaal	De heer H. Pieterse Per 26 februari 2009 trad de heer M.J.T.M. Schnackers toe en de heer H. Alberts af als gevolg van de fusie tussen de gemeenten Bloemendaal en Bennebroek.
Gemeente Zandvoort	De heer W. Kuijken

Directie:

De heer C. Boon, algemeen directeur

7. ORGANOGAM PASWERK

8. LIJST VAN AFKORTINGEN

AB	Algemeen bestuur
ADV	Arbeidsduurverkorting
AP-post	Anno Passato (jaaroverschrijdende post)
ARBO-wet	Arbeidsomstandighedenwet
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BMW	Bedrijfsmaatschappelijk werk
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOREA	Branche Organisatie Reïntegratiebedrijven
BV	Besloten Vennootschap
CEDRIS	Landelijk Overlegorgaan voor de Sociale Werkvoorziening
CWI	Centrum voor Werk en Inkomen
DB	Dagelijks Bestuur
DVO	Dagverblijf voor Ouderen (t.b.v. verstandelijk gehandicapten vanaf 18 jaar)
FC	Functieclassificatie
FTE	Full Time Equivalent (voltijdwerknemer)
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GVT	Gezinsvervangend Tehuis (t.b.v. verstandelijk gehandicapten)
GGZ	Geestelijke Gezondheids Zorg
HRM	Human Resource Management (personeel en organisatie)
ITB	Individuele Traject Begeleiding
IVAS/Heliomare	Instituut voor Arbeid en Scholing van Heliomare
IZA	Instituut Ziektekostenvoorziening Ambtenaren
KAM	Kwaliteit Arbo en Milieu
MAST	Methode Aspect Survey Techniques
MEE	Organisatie voor ondersteuning van mensen met een beperking
MLK-school	School voor Moeilijk Lerende Kinderen
MTZW	Maximum Termijn Ziektevel
NIA	Nederlands Instituut voor Arbeidsomstandigheden
NV	Naamloze Vennootschap
OR	Ondernemingsraad
PAGO	Periodiek Arbeids Gezondheidskundig onderzoek (door de Arbo Unie)
PDC	Provinciaal Directeuren Contact
PGGM	Pensioenfonds voor de Gezondheid, Geestelijke en Mij. Belangen
PPS	Paswerk Private Samenwerking
R&E	Risico Inventarisatie en Evaluatie
RAOC	Regionaal Arbeid Ontwikkel Centrum
ROADS	Regionale Organisatie voor Arbeid Dagbesteding en Scholing
SE	Standaard Eenheid (voor berekening subsidie per werknemer)
SEIN	stichting Epilepsie Instellingen Nederland
SiSa	Single information, Single audit
SMT	Sociaal Medisch Team (t.b.v. begeleiding zieke werknemers)
SUWI	Structuur Uitvoering Werk en Inkomen
SW	Sociale Werkvoorziening
TTA	Test- en Trainingsafdeling
UVI	Uitvoeringsinstelling (in de sociale zekerheid)
UWV	Uitvoeringsorgaan Werknemers Verzekeringen
VCA	Veiligheid, gezondheid en milieu Checklist Aannemers
WAO	Wet op de Arbeids Ongeschiktheidsverzekering
Wet Fido	Wet Financiering decentrale overheden
Wet WIA	Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen
WMO	Wet maatschappelijke ondersteuning
Wsw	Wet sociale werkvoorziening
WW	Werkloosheids Wet
WWB	Wet Werk en Bijstand
WZK	Werkvoorzieningsschap Zuid-Kennemerland
ZMLK-school	School voor Zeer Moeilijk Lerende Kinderen

DEEL 2: JAARREKENING 2009

1. INLEIDING

De jaarrekening over 2009 van Paswerk bevat de balans, het kasstroomoverzicht, de programmarekening en de toelichtingen daarop. De jaarrekening is gecontroleerd door Deloitte Accountants B.V. De accountantsverklaring is ingedeeld de overige gegevens.

De jaarrekening is opgesteld conform de voorschriften van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

2. BALANS

(bedragen in Euro)

	31 december 2009	31 december 2008
ACTIVA		
<u>Vaste activa</u>		
Materiële vaste activa	14.240.543	14.799.763
Totaal vaste activa	<u>14.240.543</u>	<u>14.799.763</u>
<u>Viottende activa</u>		
Voorraden		
Grond- en hulpstoffen	218.566	231.219
Onderhanden werk	-	15.241
Gereed product	<u>226.528</u>	<u>68.991</u>
	445.094	315.451
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
Overige vorderingen	3.149.656	4.125.995
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	<u>20.430</u>	<u>20.480</u>
	3.170.086	4.146.475
Liquide middelen	2.336.128	1.228.404
Overlopende activa	241.010	259.749
Totaal viottende activa	<u>6.192.318</u>	<u>5.950.080</u>
TOTAAL ACTIVA	<u><u>20.432.861</u></u>	<u><u>20.749.843</u></u>

	31 december 2009	31 december 2008
<u>PASSIVA</u>		
<u>Eigen vermogen</u>		
Algemene reserve	6.594.212	7.184.060
Resultaat na bestemming	-	589.848-
Totaal eigen vermogen	6.594.212	6.594.212
<u>Voorzieningen</u>	14.530	-
<u>Vaste schulden</u>		
Onderhandse leningen van binnenlandse banken	4.975.000	5.686.134
Ontvangen waarborgsommen	7.500	7.500
Totaal vaste schulden	4.982.500	5.693.634
<u>Netto vlottende schulden</u>		
Kasgeldleningen	2.600.000	2.500.000
RC-verhoudingen met niet-financiële instellingen	3.142.804	2.007.364
Bank- en giro saldi	-	317.836
Overige schulden	1.389.399	1.465.193
Overlopende passiva	1.709.417	2.171.603
Totaal netto vlottende schulden	8.841.620	8.461.996
TOTAAL PASSIVA	20.432.861	20.749.843

3. PROGRAMMAREKENING

(bedragen in Euro)

	2009 Werkelijk	2009 Begroting	2008 Werkelijk
Netto omzet	11.831.054	12.370.343	10.699.627
Overige opbrengsten			
Gemeentelijke bijdrage bestuurskosten	89.000	89.000	89.047
Diverse bijdragen en baten	107.434	53.110	325.768
Totaal overige opbrengsten	196.434	142.110	414.816
Totaal opbrengsten	12.027.488	12.512.453	11.114.442
Subsidie Wsw	25.077.500	25.940.157	25.692.931
Personeelskosten Wsw			
Bruto lonen	20.365.372	21.015.938	20.253.425
Wet vermindering atdracht	43.650	15.000	41.987
Sociale lasten en pensioenpremies	5.179.147	5.359.064	5.236.388
Uitkeringen	84.211	55.000	91.819
Vervoerskosten	688.489	700.940	657.377
Overige kosten	366.616	366.531	421.055
Werkgeverssubsidies begeleid werken	15.969	42.714	2.071
Totaal personeelskosten Wsw	26.487.733	27.415.187	26.436.508
Subsidieresultaat Wsw	1.410.233	1.475.031	743.577
Subsidie (voormalig) WIW	347.027	363.912	294.210
Personeelskosten (voormalig) WIW			
Bruto lonen	310.617	322.532	267.252
Sociale lasten en pensioenpremies	46.159	56.715	44.065
Vervoerskosten	1.551	2.168	2.427
Overige kosten	1.894	1.000	612
Totaal personeelskosten (voormalig) WIW	360.220	382.414	314.356
Subsidieresultaat (voormalig) WIW	13.193	18.502	20.146
Personeelskosten ambtelijke medewerkers			
Bruto lonen	2.110.285	2.363.311	2.375.735
Sociale lasten en pensioenpremies	496.684	500.552	496.043
Uitkeringen	31.752	45.000	699
Vervoerskosten	60.263	81.915	72.095
Doorbelaste loonkosten derden	3.985.682	3.578.517	3.017.167
Overige kosten	699.258	429.343	662.563
Totaal personeelskosten ambtelijke medewerkers	7.320.421	6.998.638	6.624.302
Overige kosten			
Afschrijvingskosten materiële vaste activa	1.241.317	1.269.647	1.286.652
Rente	368.851	391.511	393.910
Huur	216.571	216.800	265.159
Onderhoudskosten	902.180	742.353	695.879
Kosten energie	450.753	470.764	438.126
Belastingen en verzekeringen	185.996	178.850	176.269
Algemene kosten	1.051.963	697.358	819.343
Diverse kosten	95.523	53.000	246.049
Totaal overige kosten	4.513.153	4.020.283	4.321.386
Bedrijfsresultaat	1.229.512	-	594.970
Incidentele baten (+) en lasten (-)	10.525	-	5.121
Exploitatieresultaat	1.218.987	-	589.848
Bijdrage deelnemende gemeenten	1.218.987	-	-
Resultaat na bestemming	-	-	589.848

4. KASSTROOMOVERZICHT

(bedragen in Euro)

	31 december 2009	31 december 2008
<u>Kasstroom uit operationele activiteiten</u>		
Resultaat	.	589.848-
Afschrijvingen (netto)	1.241.317	1.286.652
Cash flow	1.241.317	696.804
Mutatie voorraden	129.643-	63.458
Mutatie vorderingen	995.128	544.751-
Mutatie leverancierskrediet	287.278	269.093
Mutatie bankkrediet	317.836-	272.940
Mutatie overige kortlopende schulden	310.181	932.232
Mutatie werkkapitaal	1.145.109	992.972
Mutatie voorzieningen	14.530	271.803-
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	2.400.955	1.417.973
<u>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</u>		
Investerings in materiële vaste activa	683.706-	539.978-
Desinvesteringen in materiële vaste activa	1.609	14.183
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	682.097-	525.795-
<u>Kasstroom uit financieringsactiviteiten</u>		
Opname kasgeldlening	100.000	.
Ontvangsten uit langlopende schulden	.	.
Aflossingen langlopende schulden	711.134-	763.720-
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	611.134-	763.720-
Toename (+) afname (-) geldmiddelen	1.107.724	128.458

5. GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende balanspost anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde. Voor zover het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (na besluit wijziging van 10 juli 2007) niet anders voorschrijft, zijn de baten en lasten toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het eind van het begrotingsjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Balans

Vaste activa: materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. Bij de waardering van de materiële vaste activa wordt rekening gehouden met een vermindering van hun waarde indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering niet plaatsgevonden.

Op grond wordt niet afgeschreven. Voor het overige vindt afschrijving plaats op basis van de historische aanschafprijs volgens een stelsel dat is algeestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven volgens de lineaire methode en vanaf het moment van ingebruikname van het actief.

De onderstaande afschrijvingstermijnen worden toegepast:

Grond, geen afschrijving;
Voorzieningen terreinen, 5 tot 20 jaar;
Bedrijfsgebouwen, 3 tot 40 jaar;
Vervoermiddelen, 2 tot 12 jaar;
Machines, apparaten en installaties, 2 tot 30 jaar;
Overige materiële vaste activa, 2 tot 20 jaar.

Vaste activa: financiële vaste activa

Waardering vindt plaats op basis van de nominale waarde.

Viottende activa: voorraden

De grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen standaard verrekenprijzen, gebaseerd op de gemiddelde betaalde inkoopprijs. Verschillen tussen standaard verrekenprijzen en feitelijke inkoopprijs worden als bedrijfsresultaat verantwoord. Incourante voorraden zijn afgewaardeerd tot marktwaarde.

Het gereed product wordt gewaardeerd tegen de fabricagekostprijs. De fabricagekostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van de grond- en hulpstoffen, de loon- en machinekosten en overige kosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegekend. Incourante voorraden zijn afgewaardeerd tot marktwaarde.

Viottende activa: uitzettingen en overlopende activa

De uitzettingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Voor de verwachte oninbaarheid van uitzettingen (met name vorderingen) is een voorziening getroffen. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Viottende activa: liquide middelen

De liquide middelen worden tegen de nominale waarde opgenomen en omvatten bank-, giro- en kassaldi, evenals gelden onderweg.

Passiva: eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve, de bestemmingsreserve en het nog te bestemmen resultaat. Het stichtingskapitaal is opgenomen tegen de nominale waarde. De algemene reserve dient als buffer om toekomstige tegenvallers

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve, de bestemmingsreserve en het nog te bestemmen resultaat. Het stichtingskapitaal is opgenomen tegen de nominale waarde. De algemene reserve dient als buffer om toekomstige tegenvallers

te kunnen opvangen. Onder bestemmingsreserves wordt verstaan een reserve waaraan door het bestuur een bepaalde bestemming is gegeven. Het resultaat voor bestemming is het resterende resultaat over het begrotingsjaar na reeds bestemde mutaties in de reserves. Het algemeen bestuur zal in geval van een positief resultaat conform artikel 35 lid 6 van de gemeenschappelijke regeling besluiten over de bestemming daarvan.

Passiva: voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Passiva: vaste schulden

De vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, vermindert met de reeds gedane aflossingen. Vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer. Verplichtingen in het kader van Financial lease zijn gewaardeerd tegen de contante waarde van de toekomstig te betalen termijnen.

Passiva: borg- en garantiestellingen

Buiten de balanstelling is het bedrag genoemd waarvoor de gemeenschappelijke regeling borg- of garantiestellingen heeft afgegeven.

Programmarekening

Netto omzet

De netto omzet is de opbrengst van aan derden geleverde goederen en diensten, exclusief de over de omzet geheven omzetbelasting, verminderd met de kosten van de omzet en kortingen.

Gemeentelijke bijdrage

De gemeentelijke bijdrage omvat de overeengekomen bijdrage in de bestuurskosten.

Subsidie Wsw

Dit betreft de subsidie van de gemeenten zoals bedoeld in de artikelen 7 tot en met 10 van de Wet Sociale Werkvoorziening.

Subsidieresultaat Wsw

Het subsidieresultaat Wsw is de subsidie Wsw verminderd met de personeelskosten van de Wsw werknemers

Afschrijvingen

Dit betreft de afschrijvingskosten van de vaste activa. De afschrijvingstermijn bedraagt maximaal de economische levensduur.

Personeelskosten Wsw, WIW en ambtelijke werknemers: lonen en salarissen

Hieronder worden de loon- en salariskosten van de werknemers verantwoord. Onder loon- en salariskosten wordt verstaan het bruto bedrag van de aan het boekjaar toe te rekenen lonen en salarissen, vermeerderd met de uitbetaalde vakantierechten.

Personeelskosten Wsw, WIW en ambtelijke werknemers: sociale lasten

De sociale lasten betreffen de ter zake van de werknemersverzekeringen verschuldigde werkgeverslasten, alsmede het werkgeversaandeel in de pensioenvoorziening. Dit betreft tevens de aan het boekjaar toe te rekenen ziekengelden.

Overige kosten

De overige kosten worden berekend op basis van historische kosten.

6. TOELICHTING OP DE BALANS

(bedragen in Euro)

Activa:

Materiële vaste activa:

	Gronden en terreinen	Bedrijfs- gebouwen	Vervoer- middelen	Machines, apparaten & installaties	Overige materiële vaste activa	Totaal 2009
Boekwaarde per 1 januari	1.405.935	10.555.656	713.853	1.560.431	563.887	14.799.763
Bij: investeringen	-	246.218	289.556	95.932	10.746	642.452
	<u>1.405.935</u>	<u>10.801.874</u>	<u>1.003.410</u>	<u>1.656.363</u>	<u>574.634</u>	<u>15.442.215</u>
Af: desinvesteringen	-	-	-	1.589	20	1.609
Af: afschrijvingen	22.901	504.794	188.022	332.494	193.106	1.241.317
Boekwaarde per 31 december	<u>1.383.034</u>	<u>10.297.080</u>	<u>815.388</u>	<u>1.322.280</u>	<u>381.508</u>	<u>14.199.289</u>
Verkrijgingsprijs	1.582.498	15.337.025	1.866.443	5.650.226	2.684.283	27.120.475
Cumulatieve afschrijvingen	199.464	5.039.945	1.051.055	4.327.946	2.302.775	12.921.186
Boekwaarde per 31 december	<u>1.383.034</u>	<u>10.297.080</u>	<u>815.388</u>	<u>1.322.280</u>	<u>381.508</u>	<u>14.199.289</u>
Nog niet in gebruik genomen materiële vaste activa						41.254
Totaal materiële vaste activa						<u>14.240.543</u>

De materiële vaste activa bestaan uitsluitend uit activa met een economisch nut. Op de aanschafwaarde van de grond wordt niet afgeschreven, op de daarop aangebrachte voorzieningen wel.

Voorraden:

	31-dec-2009	31-dec-2008
Grond- en hulpstoffen	218.566	231.219
Onderhanden werk	-	15.241
Gereed product	226.528	68.991
Totaal voorraden	<u>445.094</u>	<u>315.451</u>

De voorraadpositie is toegenomen van € 315.451 per ultimo 2008 naar € 445.094 per ultimo 2009. Daarnaast is voor een bedrag van € 68.912 (2008: € 20.374) de voorraad afgewaardeerd wegens incourantheid.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar:

Overige vorderingen:	31-dec-2009	31-dec-2008
Debiteuren tot één maand oud	816.190	2.935.866
Debiteuren ouder dan één en minder dan twee maanden oud	669.579	335.538
Debiteuren ouder dan twee en minder dan drie maanden oud	346.417	221.587
Debiteuren ouder dan drie maanden	165.729	467.578
Totaal debiteuren	<u>1.997.915</u>	<u>3.960.569</u>
Af: voorziening dubieuze debiteuren	69.485	61.173
Totaal debiteuren -/- voorziening dubieuze debiteuren	<u>1.928.429</u>	<u>3.899.396</u>

Overige vorderingen (vervolg):

	<u>31-dec-2009</u>	<u>31-dec-2008</u>
Voorschotten en leningen aan personeel	40.490	41.219
Nog te factureren	8.430	167.177
Gemeentelijke bijdrage	1.124.593	-
Diversen	47.713	18.203
Totaal overige vorderingen	<u>3.149.656</u>	<u>4.125.995</u>

Onder de vorderingen op debiteuren is een vordering op de gemeente Haarlem opgenomen van € 117.000. Omdat de door de gemeente Haarlem verrichte betalingen soms afwijken van het bedrag van het betreffende factuurbedrag hebben wij de afgelopen jaren getracht met de gemeente Haarlem tot overeenstemming te komen over de juistheid van dit openstaande bedrag. Dit is tot op heden echter nog niet afgewikkeld.

Uitzettingen:

Waarborgsommen	20.430	20.480
Totaal uitzettingen	<u>20.430</u>	<u>20.480</u>
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	<u>3.170.086</u>	<u>4.146.475</u>

Het totaal bedrag van de debiteuren bedroeg per ultimo 2009 14,4% (2008: 28,8%) van de bruto omzet. Hiermee staat een vordering gemiddeld 48 (2008: 106) dagen uit. Per 4 maart 2010 stond van het saldo per 31 december 2009 nog een bedrag van € 514.613 open. 26,1% van het bedrag aan openstaande posten debiteuren betrof vorderingen op openbare lichamen.

Liquide middelen:

	<u>31-dec-2009</u>	<u>31-dec-2008</u>
Kasgeld en geldswaarden	5.806	8.111
Rekening-courant Bank Nederlandse Gemeenten	473.695	-
Rekening-courant ING Bank N.V.	1.797.613	1.148.123
G-rekening ING Bank N.V.	29.288	26.218
Postbank N.V.	29.726	45.952
Totaal liquide middelen	<u>2.336.128</u>	<u>1.228.404</u>

Ten aanzien van de liquide middelen gelden geen opnamebeperkingen en er worden geen valutarisico's gelopen.

Overlopende activa:

	<u>31-dec-2009</u>	<u>31-dec-2008</u>
Nog te ontvangen salarissen, loonheffing en sociale lasten:		
Voorschotten aan personeel	134.479	208.233
Nog te ontvangen zorgverzekeringspremie (Zilveren Kruis)	20.831	15.713
Nog te ontvangen premie pensioenfonds WIW werknemers	912	152
	<u>156.222</u>	<u>224.098</u>
Vooruitbetaalde bedragen	84.788	35.651
Totaal overlopende activa	<u>241.010</u>	<u>259.749</u>

Passiva:

Eigen vermogen:

	<u>31-dec-2009</u>	<u>31-dec-2008</u>
<u>Algemene reserve:</u>		
Stand per 1 januari	7.184.060	7.180.396
Toevoeging: resultaat vorig boekjaar	-	3.664
Onttrekking: resultaat vorig boekjaar	589.848-	-
Stand per 31 december	<u>6.594.212</u>	<u>7.184.060</u>
<u>Nog te bestemmen resultaat:</u>		
Resultaat boekjaar	-	589.848-
Bijdrage in exploitatie door deelnemende gemeenten	-	-
Totaal nog te bestemmen resultaat	<u>-</u>	<u>589.848-</u>
Totaal eigen vermogen:	<u><u>6.594.212</u></u>	<u><u>6.594.212</u></u>

Voorzieningen:

	<u>31-dec-2009</u>	<u>31-dec-2008</u>
<u>Groot onderhoud:</u>		
Stand per 1 januari	-	102.663
Toevoeging: jaarlijkse dotatie	-	-
Vrijval van de voorziening	-	102.663-
Stand per 31 december	<u>-</u>	<u>-</u>

Organisatieontwikkeling:

Saldo per 1 januari	-	180.000
Toevoeging: wegens herziening organisatiestructuur	-	-
Onttrekking: interim personeel financiën	-	110.000-
Vrijval van de voorziening	-	70.000-
Saldo per 31 december	<u>-</u>	<u>-</u>

Overige voorzieningen:

Saldo per 1 januari	-	65.000
Toevoeging:	14.530	-
Onttrekking:	-	45.985-
Vrijval van de voorziening	-	19.015-
Saldo per 31 december	<u>14.530</u>	<u>-</u>
Totaal voorzieningen	<u><u>14.530</u></u>	<u><u>-</u></u>

De overige voorziening betreft de mogelijke kosten van eindheffing in verband met mogelijke oninbaarheid van personele vorderingen. Alle andere voorzieningen waren per 31 december 2009 afgewikkeld.

Vaste schulden (met een rentetypische looptijd van een jaar of langer):

Onderhandse leningen:

	Stand per 1-jan-2009	Opgenomen leningen	Aflossingen	Stand per 31-dec-2009	Rente 2009	Rente %
N.V. BNG: 10 jaar	2.400.000	-	400.000	2.000.000	81.227	3,400
N.V. BNG: 20 jaar	3.150.000	-	175.000	2.975.000	131.544	4,320
ING Bank N.V.: hypotheek	136.134	-	136.134	-	2.768	4,875
Totaal	5.686.134	-	711.134	4.975.000	215.539	

Alle geldleningen zijn verstrekt door binnenlandse banken. In 2010 dient in totaal voor een bedrag van € 575.000 afgelost te worden.

	<u>31-dec-2009</u>	<u>31-dec-2008</u>
Ontvangen waarborgsommen:		
Verhuur onroerend goed ICAT Textielrestauratie B.V.	7.500	7.500
Totaal ontvangen waarborgsommen	7.500	7.500
 Totaal vaste schulden	 4.982.500	 5.693.634

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar:

Kasgeldleningen:

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	2.600.000	2.500.000
---------------------------------	-----------	-----------

RC-verhouding met niet financiële instellingen 1):

RC-Werkpas B.V.	3.142.804	2.007.364
-----------------	-----------	-----------

Bank- en giroschulden:

RC-N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	-	317.836
------------------------------------	---	---------

Overige schulden:

Crediteuren	1.289.262	1.001.984
Terug te betalen bijdrage deelnemende gemeenten	-	211.047
Overige schulden	100.137	252.162
	1.389.399	1.465.193

1) Over het saldo in rekening-courant werd in 2009 2,6365% (2008: 5,3%) rente berekend.

Overlopende passiva:

Nog te betalen salarissen, loonheffing en sociale lasten:

Salarissen	1.549	12.729
Loonheffing	912.256	932.658
Pensioenpremies	68.466	67.801
	982.271	1.013.188
Transitorische rente	149.638	199.437
Omzetbelasting	68.426	81.679

Overlopende passiva (vervolg):

	<u>31-dec-2009</u>	<u>31-dec-2008</u>
<u>Overige overlopende passiva</u>		
Vooruitontvangen bedragen	509.082	877.299
Totaal overlopende passiva	<u>1.709.417</u>	<u>2.171.603</u>
Totaal netto vlottende schulden	<u>8.841.620</u>	<u>8.461.996</u>

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen:**Kapitaalverstrekking deelneming Onderlinge Verzekeringsmaatschappij Werkvoorzieningschap U.A.:**

Bovenstaande deelneming is in liquidatie. Als gevolg van een nog lopend geschil kan het kapitaal (per 31 december 2005 € 4.556 groot) nog niet worden uitgekeerd. De verwachting is dat dit in 2010 zal gebeuren.

Huur gebouwen:

Bedrijfsruimte Pestalozzistraat te Haarlem:

Betreft huurcontract voor onbepaalde tijd. De jaarlijkse huurpenningen bedragen € 21.441.

Bedrijfsruimte Noordschalkwijkweg te Haarlem:

Betreft huurcontract voor onbepaalde tijd. De jaarlijkse huurpenningen bedragen € 14.662.

Bedrijfsruimte Bernhardlaan te Haarlem:

Betreft huurcontract tot minimaal 31 december 2011. In verband met toekomstige bouwactiviteiten op deze plek is sloop van dit pand aanstaande. Paswerk betaald geen huur maar heeft om het bedrijfsmatig in gebruik te kunnen nemen het noodzakelijk en incidenteel onderhoud voor dit pand uitgevoerd.

Overige bedrijfsruimte:

Op diverse plaatsen zijn voor de groenvoorzieningen kleine gebouwen voor onbepaalde tijd gehuurd. De jaarlijkse huurpenningen bedragen € 5.062.

Ten behoeve van het sportprogramma voor het activeren van W.W.B. gerechtigden is de sportzaal van het SEIN afgehuurd. De jaarlijkse huurpenningen bedragen € 7.200.

Verplichtingen aan het personeel:

In de balans zijn de verplichtingen jegens ontslagen ambtelijke medewerkers met betrekking tot de betaling van de wachtgeld uitkeringen niet opgenomen. Ook de waarde van de niet opgenomen verlofdagen (€ 1.417.576) en de vakantiegeldreservering (€ 1.112.736) zijn niet in de balans opgenomen.

Leasecontracten:

Voor diverse kopieermachines zijn leasecontracten afgesloten. Het totaalbedrag aan nog te betalen termijnen bedraagt € 248.388. De leasecontracten lopen in 2012 en 2013 af.

Voor een aantal in 2008 en 2009 aangeschafte Peugeot's zijn leasecontracten afgesloten. De looptijd van deze contracten bedraagt 5 jaar na de aanschafdatum van de betreffende auto. De overeenkomen leaseprijs is uitgedrukt in een kilometerprijs per auto.

7. TOELICHTING OP DE PROGRAMMAREKENING

(bedragen in Euro)

Netto omzet:

Bedrijfsonderdeel:	Omzet 2009	Kostprijs verkoopen 2009	Netto omzet 2009	Begroting 2009	Netto omzet 2008
Huisvesting en algemeen	889.311	1.330.755	441.444-	500.586-	301.296-
Facilitaire Dienst	49.785	13.303	36.482	45.000	31.241
Divisie Productie	4.422.070	828.360	3.593.710	4.646.611	4.031.434
Divisie Dienstverlening	6.227.580	710.921	5.516.659	5.461.025	4.880.074
Pasmatch detachering	1.196.228	431	1.195.796	1.549.293	1.205.254
Paswerk Academie	2.658.213	557.153	2.101.061	1.400.000	1.050.248
Eliminatie interne dienstverlening	270.874-	99.665-	171.209-	231.000-	197.329-
Totaal	15.172.313	3.341.259	11.831.054	12.370.343	10.699.627

De interne dienstverlening van de bedrijfsonderdelen schoonmaak, groen en grafisch is in de geconsolideerde resultatenrekening geëlimineerd. In de kostprijs verkoopen van de huisvesting en algemene kosten is opgenomen het ingehuurd personeel dat bij Werkpas B.V. in loondienst is in het kader van "Work first" ten bedrage van € 1.282.975.

Ten opzichte van het voorgaande jaar nam de netto omzet toe met € 1,1 miljoen vooral door toename van de omzet bij de Divisie Re-integratie. Als gevolg van de economische crisis kon de geprognosticeerde omzet echter niet worden gehaald. Vooral de Divisie Productie en het onderdeel Pasmatch detachering hadden veel last van de slechte economisch omstandigheden. Het gemiddeld aantal WWB'ers in traject nam in 2009 fors toe van 195 fte begin van het jaar naar circa 450 WWB'ers per ultimo 2009. De toename van het aantal WWB'ers is de belangrijkste verklaring voor stijging van de netto omzet ten opzichte van de begroting van 2009 en de gerealiseerde omzet van 2008 bij Paswerk Academie. Daarnaast is Paswerk Academie gestart met het opzetten en uitvoeren van assessmenttrajecten wat resulteerde in € 180.000,- aanvullende omzet waarmee in de begroting geen rekening is gehouden. De Divisie Productie realiseerde 1,1 miljoen minder netto omzet dan begroot. De gerealiseerde omzet van Pasmatch detachering kwam met € 1,2 miljoen uit op het niveau van 2008. De toename van het aantal detacheringen (+/- 25) waarmee in de begroting rekening was gehouden kon niet worden gerealiseerd. Nieuwe contracten werden nagenoeg niet afgesloten en klanten waren zeer terughoudend bij het inhuren van extern personeel.

De procentuele bruto marge, de verhouding van de netto omzet in relatie tot de bruto omzet, komt in 2009 uit op 78,0%. Dit is een lichte verbetering, zowel ten opzichte van de begroting voor 2009 (+ 0,1%) als ten opzichte van de realisatie van 2008 (+ 0,2%). Deze verbetering komt geheel voor rekening van de Divisie Productie en is het gevolg van lagere grondstofprijzen en uitgevoerd werk met een lagere materiaal component.

Gemeentelijke bijdrage bestuurskosten:	2009 Werkelijk	2009 Begroting	2008 Werkelijk
Doorberekend aan de deelnemende gemeenten	89.000	89.000	89.047
Diverse bijdragen en baten:			
Doorberekende vracht- en kleine orderkosten	50.304	38.110	75.085
Activering productie voor het eigen bedrijf	46.276	-	-
Diverse A.P.-posten	-	15.000	242.642
Diversen	10.854	-	8.041
Totaal diverse bijdragen en baten	107.434	53.110	325.768

De doorberekende vracht- en kleine orderkosten betreffen de bij afnemers in rekening gebrachte vracht- en orderkosten. Deze kosten kunnen echter niet in alle gevallen worden doorberekend en zijn sterk afhankelijk van de aard en de samenstelling van de productie. De betaalde vrachtkosten zijn verantwoord onder de post overige algemene kosten. Onder geactiveerde productie eigen bedrijf zijn verantwoord de kosten van de door de eigen technische dienst bestede uren voor de verbouwing van het bedrijfspand ten behoeve van het bedrijfsonderdeel dagbesteding.

<u>Wsw:</u>	<u>2009</u> <u>Werkelijk</u>	<u>2009</u> <u>Begroting</u>	<u>2008</u> <u>Werkelijk</u>
Subsidie:			
Gemeentelijke subsidie Wsw	25.077.500	25.940.157	25.513.931
Gemeentelijke bijdrage amendement Irgang	-	-	179.000
Totaal subsidie	25.077.500	25.940.157	25.692.931

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de verantwoordingsinformatie Wsw, zoals opgenomen bij de overige gegevens in deze jaarrekening en onderdeel 2.4 van de programmaverantwoording.

Loonkosten:			
Bruto lonen	20.365.372	21.015.938	20.253.425
Wet vermindering afdracht	43.650-	15.000-	41.987-
Sociale lasten	2.954.510	2.984.263	2.999.080
Pensioenpremies	2.224.637	2.374.801	2.237.308
Totaal loonkosten	25.500.870	26.360.002	25.447.826

Personele bezetting:

Aantal Wsw-werknemers (dienstverbanden)	1.042,9	1.103,4	1.091,0
Aantal Wsw-werknemers (fte)	911,0	944,7	947,5

De toename van de loonkosten Wsw ten opzichte van 2008 met € 53.044 is geheel het gevolg van een stijging van de CAO-lonen, de sociale lasten en de pensioenpremies. Daartegenover staan lagere loonkosten als gevolg van een afname van het aantal Wsw'ers (-/ 36 fte) maar dat wordt geheel teniet gedaan door de genoemde stijging van de CAO-lonen, de sociale lasten en de pensioenpremies. De lagere loonkosten ten opzichte van de begroting -/ € 859.000 worden geheel verklaard door een lager aantal gerealiseerde fte's Wsw, -/ 33,7 . De gemiddelde loonkosten per fte Wsw komen voor 2009 geheel overeen met het bedrag dat hiervoor is begroot.

Uitkeringen:

Ontvangen ziekengelden	54.416-	15.000-	23.215-
Ontvangen arbeidsongeschiktheidsuitkeringen	29.795-	40.000-	68.604-
Totaal uitkeringen	84.211-	55.000-	91.819-

Vervoerskosten:

Kosten besloten vervoer	257.731	249.762	238.979
Reiskostenvergoeding woon-werk	638.810	637.646	641.721
Fietsvergoedingen	7.719	23.617	4.907
Overige reiskostenvergoedingen	26.603	28.340	31.630
Totaal vervoerskosten	930.864	939.365	917.237
Eigen bijdragen	242.375-	238.425-	259.861-
Totaal vervoerskosten -/- eigen bijdragen	688.489	700.940	657.377

Overige kosten:

Bedrijfsgeneeskundige zorg	102.182	116.146	139.251
Voorlichting & vorming art. 49 & vakonderwijs art. 50	146.049	94.466	142.541
Tegemoetkomingen art. 36	-	-	925
Vakbondscontributie	-	14.170	-
Werk- en veiligheidskleding	67.533	80.347	90.366
Feesten en recepties	26.931	28.340	13.269
Kosten kerstpakketten	23.102	23.617	22.398
Kinderopvang	-	-	-
Diverse kosten	819	9.447	12.306
Totaal overige kosten	366.616	366.531	421.055

Overige kosten (vervolg):

In 2009 is er meer aandacht gegeven aan opleiding van het Wsw-personeel. Als gevolg hiervan zijn de kosten voor voorlichting, vorming en vakonderwijs hoger dan begroot. De kosten voor de vakbondscontributie zijn opgenomen in het bruto loon, aangezien deze kosten niet belastingvrij mogen worden vergoed vanaf 2008. De kosten voor bedrijfsgeneeskundige zorg zijn lager door een lager aantal Wsw'ers.

<u>Wsw:</u>	<u>2009</u> <u>Werkelijk</u>	<u>2009</u> <u>Begroting</u>	<u>2008</u> <u>Werkelijk</u>
Werkgeverssubsidie begeleid werken:			
Werkgeverssubsidie begeleid werken	15.969	42.714	2.071
Totaal werkgeverssubsidie begeleid werken	15.969	42.714	2.071
 <u>Personele bezetting begeleid werken:</u>			
Aantal werknemers begeleid werken (fte)	5,3	3,8	4,8
 <u>(voormalig) WIW:</u>			
Subsidie:			
Gemeentelijke subsidie WIW	347.027	363.912	294.210
Totaal subsidie	347.027	363.912	294.210
 Loonkosten:			
Bruto lonen	310.617	322.532	267.252
Sociale lasten	35.336	45.735	34.417
Pensioenpremies	10.823	10.980	9.648
Totaal loonkosten:	356.776	379.247	311.317
 <u>Personele bezetting:</u>			
Aantal WIW-werknemers (dienstverbanden)	16,0	17,0	15,0
Aantal WIW-werknemers (fte)	14,8	15,5	13,7

De activiteiten met betrekking tot de WIW worden vanaf 2005 geleidelijk afgebouwd. Hiertoe is besloten na overleg met de aan de WIW deelnemende gemeenten.

Vervoerskosten:

Vervoerskosten	1.551	2.168	2.427
Totaal vervoerskosten	1.551	2.168	2.427
 Overige kosten:			
Overige kosten	1.894	1.000	612
Totaal overige kosten	1.894	1.000	612

Ambtelijke werknemers:**Loonkosten:**

	2009 Werkelijk	2009 Begroting	2008 Werkelijk
Bruto lonen	2.110.285	2.363.311	2.375.735
Sociale lasten	242.986	225.031	233.775
Pensioenpremies	253.699	275.521	262.268
Totaal loonkosten	2.606.969	2.863.863	2.871.778

Personeel bezetting:

Aantal ambtelijke werknemers: (fte)	117,9	115,1	104,7
-------------------------------------	-------	-------	-------

In de bezetting zijn tevens opgenomen de ingehuurd arbeidskrachten van de Stichting Epilepsie Instellingen Nederland en de ingehuurd ambtelijke arbeidskrachten van Personeel WZK B.V. De verhouding tussen ambtelijke werknemers en Wsw werknemers bedroeg 1 op 13,0 (2008: 1 op 9,1). Dit is inclusief alle medewerkers die worden ingezet voor re-integratie. Deze toename wordt met name verklaard door de uitbreiding van het aantal medewerkers bij de divisie re-integratie ter ondersteuning van de WWB activiteiten. De kosten van de ingehuurd arbeidskrachten zijn opgenomen onder doorbelaste salariskosten ambtelijke werknemers. Als gevolg van hogere uitstroom van ambtelijke medewerkers als begroot zijn de loonkosten lager dan begroot.

Uitkeringen:

Betaalde ziekengelden en uitgekeerde wachtgelden	5.308	45.000	17.023
Betaalde en ontvangen arbeidsongeschiktheidsuitkeringen en loonkostensubsidies	37.060-	-	16.324-
Totaal uitkeringen	31.752-	45.000	699

In 2009 zijn aanzienlijk minder oud-werknemers aangewezen op wachtgeld dan begroot. De ontvangen loonkostensubsidies en arbeidsongeschiktheidsuitkeringen waren niet in de begroting opgenomen.

Vervoerskosten:

Vergoedingen woon-werkverkeer	26.927	35.266	33.996
Fietsvergoedingen	834	1.649	1.629
Kosten van dienstreizen en overige reiskostenvergoedingen	32.503	45.000	36.470
Totaal vervoerskosten	60.263	81.915	72.095

Doorbelaste loonkosten derden:

Stichting Epilepsie Instellingen Nederland	1.115.533	1.235.036	1.163.036
Werkpas B.V. en Personeel WZK B.V.	2.870.149	2.343.482	1.854.132
Totaal doorbelaste loonkosten derden	3.985.682	3.578.517	3.017.167

De toename van de loonkosten ambtelijk personeel ten opzichte van de begroting € 51.868 wordt hoofdzakelijk verklaard door de onderstaande posten:

- meer medewerkers (2,8 fte) dan begroot + € 154.000;
- kosten functiewaarderingstraject niet in begroting opgenomen + € 114.000;
- lagere kosten door uitblijven cao-loonsverhogingen wel in begroting opgenomen +/- 212.000.

Overige kosten:

Kosten ondernemingsraad	11.056	14.000	9.697
Kosten gepensioneerden	45.297	55.000	63.202
Kosten ingehuurd arbeidskrachten	434.919	200.000	448.119
Bedrijfsgeneeskundige zorg	31.604	35.000	-
Opleidingskosten	93.821	64.984	75.781
Wervingskosten	47.754	15.000	51.847
Feesen en recepties	23.431	12.153	9.199
Diverse kosten	11.375	33.206	4.718
Totaal overige kosten	699.258	429.343	662.563

Overige kosten (vervolg):

De kosten van ingehuurd arbeidskrachten zijn hoger dan begroot + € 246.000 als gevolg van de inhuur van externe ondersteuning voor de bedrijfsonderdelen Paswerk Academie (ondersleuning WWB-activiteiten), Dagbesteding (interim-management) en Catering (nieuwe samenwerkingsvorm met ISS). Enkele specifieke trainingen voor het ambtelijk personeel zoals, 'training agressie' en 'ken uw cliënt', resulteerde in hogere dan begrote opleidingskosten. De hogere wervingskosten € 33.000 houden verband met het aantal vacatures dat in 2009 is vervuld.

Afschrijvingen materiële vaste activa:

	2009 Werkelijk	2009 Begroting	2008 Werkelijk
Gronden en terreinen	22.901	23.361	23.210
Gebouwen	504.794	514.361	510.776
Vervoermiddelen	188.022	170.335	183.735
Machines, apparaten en installaties	332.494	418.878	380.922
Overige materiële vaste activa	193.106	142.712	188.010
Totaal afschrijvingen materiële vaste activa	1.241.317	1.269.647	1.286.652

Rente: Rentelasten:

Rente langlopende lening ING Bank	2.768	2.739	11.442
Rente langlopende leningen BNG	212.771	212.771	234.174
Rente kasgeldleningen BNG	73.011	168.000	119.492
Rente rekening-courant Werkpas B.V.	67.009	-	57.067
Overige rentelasten	13.292	21.500	2.167
Totaal rentelasten	368.851	405.010	424.342

Renleebaten:

Ontvangen rente over saldi bij BNG, ING Bank en Postbank	-	13.500	30.431
Totaal rentebaten	-	13.500	30.431
Totaal rentebaten & -lasten	368.851	391.511	393.910

De lagere rentelasten zijn het gevolg van lagere rente tarieven voor de kortlopende leningen en rekening courant krediet.

Huur:

Gebouwen, installaties & erfpachtcanon	53.701	47.000	40.983
Overige bedrijfs- & transportmiddelen	162.870	169.800	224.176
Totaal huur	216.571	216.800	265.159

Onderhoudskosten:

Gebouwen, terreinen & installaties	234.610	170.800	148.374
Machines, hard & software, inventaris & vervoermiddelen	454.928	396.403	484.292
Kleine aanschaffingen	126.293	119.150	92.703
Schoonmaakkosten & vuilafvoer	208.206	160.000	206.658
	1.024.038	846.353	932.027
Af: interne leveranties	121.858-	121.000-	133.485-
Bij: vrijval resp. dotatie voorziening groot onderhoud	-	17.000	102.663-
Totaal onderhoudskosten	902.180	742.353	695.879

Onderhoudskosten (vervolg):

Aan de overschrijding van de begrote onderhoudskosten liggen de navolgende oorzaken ten grondslag. Een toename van het incidenteel onderhoud waaronder, herstel en reparatie van de bliksemafleiders, de telefooncentrale, de beveiligingsinstallaties en de draaideuren binnen het pand resulteerde in een overschrijding van € 63.800 op de post gebouwen, herreinen & installaties. Uitbreiding en intensievere benutting van het machine- en wagenpark bij de dienstverlenende activiteiten zoals groen, schoonmaak, flexkracht e.d. hebben met name in de laatste maanden van het jaar, de periode waarin groot onderhoud wordt verricht, geleid tot extra kosten. Daarnaast is het aantal werkplekken en gebruikerslicenties, met name ten behoeve van de uitbreiding bij Paswerk Academie en interne werkplekken voor WWB'ers, fors gestegen. In totaal € 58.500 meer kosten voor machines, hard & software, inventaris & vervoermiddelen. De toename met € 48.200 van de schoonmaak- en vuilafvoerkosten is geheel voor rekening van het bedrijfsonderdeel groen waar een toename van de groenactiviteiten en de aard en samenstelling van de uitgevoerd opdrachten heeft geleid tot een stijging van het groenafval.

Energieverbruik:	2009 Werkelijk	2009 Begroting	2008 Werkelijk
Electriciteit	213.552	197.250	182.399
Gas	93.239	116.114	91.305
Water	11.780	13.400	12.526
Brandstof machines en vervoermiddelen	132.182	144.000	151.897
Totaal energieverbruik	450.753	470.764	438.126

Door een gunstige tariefsontwikkeling op de markt voor gas en electriciteit zijn de kosten voor energieverbruik lager dan begroot.

Belastingen en verzekeringen:

Belastingen en verzekeringen	185.996	178.850	176.269
Totaal belastingen en verzekeringen	185.996	178.850	176.269

Onder de kosten van belastingen en verzekeringen zijn opgenomen onroerend zaakbelasting, waterschapbelasting, milieubelasting, heffing waterkwaliteit, wegenbelasting motorvoertuigen en kosten van bedrijfsverzekeringen.

Algemene kosten:

Indirecte productiekosten:

Verpakkingsmateriaal & orderkosten	8.489	13.300	14.470
Opslag, distributie & vrachtkosten	113.183	94.110	152.043
Totaal indirecte productiekosten	121.673	107.410	166.513

Commerciële kosten:

Reclame & acquisitiekosten	23.897	71.950	11.652
Advertentiekosten	11.386	15.950	11.029
Totaal commerciële kosten	35.283	87.900	22.681

Kosten dienstverlening derden:

Advieskosten derden	308.856	137.600	160.000
Computerkosten salarissen	60.711	65.000	64.417
Totaal kosten dienstverlening derden	369.567	202.600	224.418

Overige algemene kosten:

Kantoorkosten	304.205	218.998	238.199
Beveiligingskosten	40.949	35.000	44.596
Accountantskosten	61.155	44.125	43.280
Vergader- en representatiekosten	44.165	35.345	48.509
Presentie- en vacatiegelden	1.058	1.500	1.352
Kosten kantine (kosten minus opbrengsten)	103.124	47.254	56.159
Kosten personeelsblad	395	12.000	9.563
Diversen	17.015	15.226	26.016
	572.067	409.448	467.675

Algemene kosten (vervolg):

Af: interne leveranties

Totaal overige algemene kosten

Totaal algemene kosten

2009 Werkelijk	2009 Begroting	2008 Werkelijk
46.627-	110.000-	61.943-
525.440	299.448	405.732
1.051.963	697.358	819.343

De specifieke aandacht voor innovatie van de bedrijfsactiviteiten heeft geleid tot een kostenoverschrijding op algemene kosten van circa € 354.000 met name bij de kosten derden, de kantoorkosten en de kosten van de kantine.

- kosten derden + € 171.250: opzetten en ontwikkelen van het concept 'Paswerk in de Wijk', de opzet van de nieuwe dagbestedingsactiviteiten, onderzoek naar de herstructureringsmogelijkheden voor Paswerk, onderzoek belastingplicht vennootschapsbelasting, de campagne integriteit en het functiewaarderingstraject;

- kantoorkosten + € 85.200: kosten kantoormeubilair voor uitbreiding werkplekken (WWB'ers intern), inrichting ruimte nieuwe dagbestedingsactiviteiten, inrichting locatie Bernardlaan voor 'Paswerk in de Wijk' en groen;

- kosten kantine + € 55.900: nieuw concept kantine en catering in samenwerking externe partner ISS.

Diverse lasten:

Kosten afboeking oninbare vorderingen

Mutatie voorziening dubieuze debiteuren en dubieuze vorderingen

Kosten uit voorgaande boekjaren

Overige diverse lasten

Totaal diverse lasten

6.001	18.000	46.677
63.451	-	27.500
-	25.000	136.014
26.071	10.000	35.858
95.523	53.000	246.049

Incidentele baten (+) en lasten (-): Incidentele baten (+):

Boekwinsten desinvesteringen materiële vaste activa

Totaal incidentele baten (+)

12.134	-	23.307
12.134	-	23.307

Incidentele lasten (-):

Boekverlies desinvesteringen materiële vaste activa

Totaal incidentele lasten (-)

1.609-	-	18.186-
1.609-	-	18.186-

Totaal incidentele baten (+) en lasten (-):

10.525	-	5.121
---------------	----------	--------------

Bijdrage deelnemende gemeenten:

Bijdrage in exploitatieresultaat deelnemende gemeenten

Totaal bijdrage deelnemende gemeenten

1.218.987	-	-
1.218.987	-	-

Nog te bestemmen resultaat:

Resultaat boekjaar

Totaal nog te bestemmen resultaat

-	-	589.848-
-	-	589.848-

8.1 OVERIGE GEGEVENS

(bedragen in Euro)

	2009 Werkelijk	2009 Begroting	2008 Werkelijk
Voorstel tot bestemming van het resultaat:			
Het resultaat is als volgt opgebouwd:			
Bedrijfsresultaat	1.229.512-	-	594.970-
Af: incidentele baten (+) en lasten (-)	10.525	-	5.121
Exploitatieresultaat	1.218.987-	-	589.848-
Bij: bijdrage deelnemende gemeenten	1.218.987	-	-
Nog te bestemmen resultaat	-	-	589.848-

Bijdragen van de deelnemende gemeenten in de bestuurskosten

Conform artikel 35 lid 1a van de gemeenschappelijke regeling betalen de deelnemende gemeenten een bijdrage in de bestuurs-, secretariaats- en niet uit de rijkssubsidie te dekken kosten. Voor het jaar 2009 is deze bijdrage € 89.000. De verdeling van deze kosten gebeurt op basis van de verhouding van het aantal inwoners per gemeente.

De verdeling van de bijdrage in de bestuurskosten is als volgt:

Gemeente	Inwonertal	Bijdrage
Bloemendaal	22.069	9.011
Haarlem	148.191	60.506
Haarlemmerliede en Spaarnwoude	5.430	2.217
Heemstede	25.680	10.485
Zandvoort	16.607	6.781
Totaal	217.977	89.000

8.2 INVESTERINGEN

Categorie	Kostenplaats	Afschrijvings- termijn	Investerings- bedrag
<u>Gronden en terreinen:</u>			
Verbouwing	Huisvesting	10	246.218
Totaal gronden en terreinen			246.218
<u>Vervoermiddelen:</u>			
Peugeot Expert, restitutie belastingdienst	Groepsdetacheren	5	6.500-
Peugeot Expert, restitutie belastingdienst	Schoonmaak	5	6.500-
(2x) Containerlaadbakken voor tractoren	Groen	2	7.347
Renault Infobus	Paswerk in de Wijk	3	16.600
Peugeot Expert	Schoonmaak	5	19.915
Peugeot Expert	Paspost	5	22.499
(6x) Peugeot Expert	Groen	5	173.113
Peugeot Expert	Flexkracht	5	29.488
Kniklader Weidemann 1370	Groen	10	33.594
Totaal vervoermiddelen			289.556
<u>Machines, apparaten & installaties:</u>			
Machines:			
Schrobzuigmachine	Schoonmaak	5	2.995
Cirkelmaaier Toro	Groen	5	6.150
Lasmachine Lorch S3	Productie	10	6.384
Kooimaaier Toro	Groen	5	38.500
Zuigwagen Up&Go 8T	Groen	7	38.688
Totaal machines			92.717
Hardware:			
Printer Oki MC860cdtn	I.C.T.	4	3.215
Totaal hardware			3.215
Totaal machines, apparaten & installaties			95.932
<u>Overige materiële vaste activa:</u>			
Software:			
Uitbreiding licenties Compas	I.C.T.	4	2.500
Uitbreiding Office 2007	I.C.T.	4	5.539
Adobe Acrobat CS4 Design Standart	Drukkerij	3	2.707
Totaal software			10.746
Totaal overige materiële vaste activa			10.746
Totaal investeringen			642.452

8.3 VERANTWOORDINGSINFORMATIE WSW

Gemeente	Gemeentecode	Indicator A	Indicator B	Indicator C	Indicator D
Bloemendaal	377	43,50	2,06	30,85	0,56
Haarlem	392	988,75	61,10	692,79	2,04
Haarlemmerliede	393	9,00	-	5,42	-
Heemstede	397	108,50	9,60	80,40	0,78
Zandvoort	473	36,75	0,06	24,13	-
Aalsmeer	358	2,00	-	1,61	-
Amstelveen	362	1,00	0,11	0,89	-
Amsterdam	383	3,00	0,28	2,68	-
Beverwijk	375	3,00	0,79	0,00	-
Haarlemmermeer	394	68,25	8,41	60,89	0,92
Heemskerk	396	-	0,69	1,00	-
Hillegom	534	5,25	-	3,71	-
Leiden	546	-	-	0,17	-
Lisse	553	1,00	-	0,50	-
Noordwijkerhout	576	1,00	-	1,00	-
Schiedam	606	1,00	-	-	-
Uitgeest	450	1,00	-	-	-
Velsen	453	29,50	1,21	24,12	1,00
Weesp	457	1,00	-	-	-
Zaandam	479	1,00	-	1,00	-
		1.304,50	84,30	931,16	5,29

Indicator A: Het totaal aantal geïndiceerde inwoners:
- dat een dienstbetrekking heeft óf
- op de wachtlijst staat én beschikbaar is om een dienstbetrekking als bedoeld in artikel 2, eerste lid, of artikel 7 van de wet te aanvaarden op 31 december 2009.

Indicator B: Het totaal aantal inwoners dat is uitgestroomd uit het werknemersbestand in 2009, exclusief de verhuizingen, in arbeidsjaren (standaardeenheden).

Indicator C: Het totaal aantal gerealiseerde arbeidsplaatsen (standaardeenheden) voor geïndiceerde inwoners in 2009, uitgedrukt in arbeidsjaren (standaardeenheden).

Indicator D: Het totaal aantal gerealiseerde begeleid werkenplekken voor geïndiceerde inwoners in 2009, uitgedrukt in arbeidsjaren (standaardeenheden).